

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

inzerati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslane, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, prtljčno. — Telefon št. 394.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . . K 300—
polletno 150—
3 mesečno 75—
1 25—

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

v inozemstvu:

celoletno K 480—
polletno 240—
3 mesečno 120—
1 40—

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K

Poštnina plačana v gotovini.

Rdeči jezuit.

(Programatska izjava učiteljskih krogov.)

Ko sem dobil prvo številko »Avtonomista« pred oči, sem si mislil, da v listu, ki mu je menda namen, pokazati nam zaslepljenim Slovincem »centralistom, posebno še nam učiteljem, pravo in edino izveličavno pot do starih, dobrih časov deželnih odborov in deželnih šolskih svetov, najdem kot svinec težkih in kot granit trdih dokazov naše velike »zmote«, otroškega idealizma in »igranja ponižujoče vloge v javnem življenju«, — a jaz, ubogi rodoljub z dežele, sem bil temeljito prevaran v mislih in upanju, ker sem v doslej izšlih številkah, ne samo videl, temveč naravnost otipal, da bi »Avtonomist« rad dokazal Slovincem, in poudarjam, še posebej nam učiteljem, kako je koristno in dobro, če si na rokah in nogah prerežemo žile, sedemo v mlačno kopelj in v vsej krščanski potrpežljivosti počakamo, da mirnim potom izkravavimo. V svesti si pa, da je taka procedura »menda« življenju nevarna, zato jo mora kakor doslej, tako i naprej najlepše in najodločnejše odklanjati vsak misleči Slovenec, učitelj pa, ki v teh časih, v tej situaciji dela za avtonomijo, kakršno hočejo klerikalci in »Avtonomisti«, podpisuje sebi smrtno obsodbo.

Učitelji smo za državno idejo; ta ideja ni fatalnost, ni fantom, ta je ponazorjena danes v naši Jugoslaviji. Učitelji smo danes združeni v »Uniji jugoslovenskega učitelstva«, in ta misija je izraz naše celokupnosti, našega ujedinjenja. V tej celokupnosti bomo črpali i mi slovenski učitelji vse one sile, ono moč, ki jo bomo vcepili naši slovenski mladini, da postane vrla, poštena — jugoslovenska. Vsak drug cilj je nam tuj, vsako politično avtonomistično šarlatanstvo odklanjamo, ker smo prav učitelji trpeli »največ«, ko so imeli »deželni avtonomisti« v rokah slovensko šolstvo. Skovani smo bili v ognju, ki nas je tako utrdil v tem prepričanju, da nas ne uklonijo ne grožnje, ne obljube. Ko so nas preganjali, uničevali »avtonomisti«, ki so še danes v prvem kolenu sorodstva z današnjimi »avtonomisti«, smo trdno upali, da bo minula sila, ki nas je

hotela zatreti. Upanje nas ni varalo, strte so tiste osebe, ki so nas pri tiskale k tlom. Zato pa je danes izključeno, da bi učiteljstvo tiščalo nazaj v pekel, iz katerega se je pravkar rešilo. Mi vidimo, kaj si predstavljajo v avtonomiji dancs vsi tisti, ki hočejo dobiti moč v slovenskem delu Jugoslavije. Sklicevanje na ljudstvo, da zahteva avtonomijo, je abotnost. Saj čistih pojmov o avtonomiji nimajo niti tisti, ki jo zahtevajo z vsemi močnimi argumentacijami. Kakšne dobrote — nebesa! — so obetali novi mesiji človeštva — boljševiki — in kaj je danes ostalo od vseh teh obljub! Peki imajo tam, kjer so jim obetali nebesa. Klic po avtonomiji je nepoštena želja tistih strank in ljudi, ki hočejo dobiti zopet vaje v roke. Posebno narašča tek našim klerikalcem, in po kmetih to najbolj vidimo, kako za vsakim udarcem, ki ga dobi klerikalna bestija, bolj vpijejo po avtonomiji. Ko drči njihov voz v prepad, kličejo na vso moč na pomaganje presladko ime, avtonomija. In ko je izšla prva številka »Avtonomista«, kakšno veselje je bilo v klerikalnem Izraelu! Bolj so se ga razveselili, kakor cigan belega kruha. Saj je vendar zopet en list tu, ki ga lahko ljudstvu priporočajo, »ki poštno in za Slovence dobro piše«. S črnim jezuitom za avtonomijo ni šlo in ne gre, zato naj jim pomaga rdeči jezuit. Saj rdeča barva ni tako strašna, kakor bi kdo pričakoval. Da, »Avtonomist« je rdeči jezuit, ki naj med naprednim svetom pridiguje, da je edino koristno in izveličavno sredstvo za nas Slovence »avtonomija«. Avtonomija bo ubila birokratizem, dala nam bo političnih pravic in svobodnih ter nas rešila gospodarske katastrofe. Avtonomija bo storila, da ne pojde ni eden Slovenec več v ameriške in westfalske rudnike in nas rešila, da se ne bomo preživljali s — pastirstvom. Avtonomija bo pocenila angleško in ameriško blago; kadar jo dobimo, bodo veljale ene hlače zopet sedem kron in pol, najfiniši vazelin bodo imeli vozniki namesto kolomaza, belo moko bomo do kolen gazili itd. Vse to in

še več nam prinese avtonomija. Kako bi s takim čvrstanjem »Avtonomist« ne pravil slovenske inteligence na svojo stran! Kdo bi se ne veselil poceni hlač, kolomaza in belega kruha!

Rdeči jezuit naj pridiguje v tem žargonu in tonu naprej in zanesljivo spravi naše inteligentno ljudstvo (neinteligentno bodo že pripravili klerikalci), »da bo vstalo kakor en mož in se zagnalo v neizprosno boj za čim širšo avtonomijo naše slovenske zemlje«. In kakor napoveduje rdeči jezuit, »se prične v bližnji bodočnosti boj za in proti avtonomiji. In v tem znamenju se bodo ločili duhovi, in gorje (!) vsem onim izdajalcem, ki bodo iz raznih vzrokov padli lastnemu narodu v hrbet pri tem življenjskem in eksistenčnem boju. Oni stan, ki hoče biti voditelj in učitelj ljudstva, bo stal pred narodom kot njegov največji sovražnik kot izdajalec v njegovem najtežjem boju. Ljudstvo ne bo gledalo proti vaški šoli kot učilnici svoje mladine, v učitelju ne bo videlo svojega prijatelja in voditelja, ampak svojega sovražnika, hlapca one klike, ki ga tlačijo k tlom in mu sesa kri«. Grožnje rdečega jezuita so precej podobne onim črnega, le samo malo preproste in, manjka namreč grožnje »s peklom in hudičem«.

Črni jezuiti so izvajali dejansko svoje grožnje, a rdečemu jezuitu bo težko prilika dana k temu. Učitelji bomo pa kljub takim brezuslušnim napadom vztrajali pri svojem centralizmu, in to upam, da učitelji vseh naprednih frakcij. Izdajalec našega stanu in šole je tisti, ki hoče razdreti to, kar nam je dal v šolstvu centralizem. Nočemo biti hlapci rimskega klerikalizma, tlačiti nas je ta dosti dolgo in dovolj kruto! Učitelji vidimo prav natančno, kdo in kaj se skriva za avtonomistično propagando. Učitelji ne bomo nikoli in pod nobeno krinko jemali ljudstvu ingerence na vzgojo slovenske mladine, pač pa se bomo neustrašeno priključili vsaki napredni stranki, ki bo odbijala napad rimskih klerikalcev in njih pomočnika — rdečega jezuita. Na svobodno šolstvo v svobodni Jugoslaviji.

— — —

Alexis Caille:

Jugosloven. meja na Koroškem.

Po salzburskem plebiscitu.*

V Parizu, 1. jun.

Včerajšnja številka dnevnika »La Presse« je prinesla sledeči uvodni članek, ki ga je spisal časnikar A. Caille, velik prijatelj Jugoslovenov. Po prevratu je napravil tri večja potovanja po naši državi.

Včeraj je naznanila brzozavka z Dunaja, da je delegat Jugoslavije v komisiji za določitev meje med Jugoslavijo in Koroško zahteval reko Dravo kot mejno črto in je to svojo zahtevo dal sporočiti vrhovnemu svetu.

Treba je, da se v Franciji dobro razume pomen tega koraka, in vrednosti te jugoslovenske reklamacije po salzburskem plebiscitu pač nihče ne more zanikati.

Dejstvo je, da nemško rovarstvo v Avstriji vzemirja ves svet, in možnost priklonjenja cele Avstrije ali enega njenih delov k Nemčiji bo spremenila na tak način ravnotežje v srednji Evropi, da je treba nekaj novega ukreniti. Kar se tiče na primer Jugoslavije, je jasno, da, če bi nazadnje Nemčija absorbirala Avstrijo in njenih sedanjih šest milijonov prebivalcev, bi stalo mlademu kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev osemdeset milijonov ljudi nasproti, katerim revolucija in socializem nista prav nič zmanjšala militaristično in pangermansko mišljenje, ki ga predstavljajo von der Goltz, Hindenburg in Ludendorff.

V teh razmerah se razume važnost tega vprašanja jugoslovenske meje na Koroškem.

Na Štajerskem je Jugoslavija skoraj povsod dobila svoje narodnostne meje, ki se dajo braniti. Napad, ki bi prišel iz Avstrije, ni ma pred seboj druge taktične smeri, kakor črto Gradec — Maribor — Zagreb. Pač bi imela sovražna armada, ki bi odšla iz Gradca, sa-

* Izvajanja se naslanjajo na članek, ki ga je priobčil v našem listu g. Pierre Nolay. Uredništvo.

mo pot 120 kilometrov, da bi dosegla Zagreb, toda med Mariborom in Zagrebom je toliko obrambnih točk, da bi le zelo težko napredovala.

Nasprotno je pa jugoslovenska meja na Koroškem čisto drugačnana. Za sedaj jo tvori greben Karavank kot naraven zid, toda, da bi bilo možno ustaviti nemško armado, ki bi prišla navzdol po njih pobočju, ima Jugoslavija samo eno operativno bazo, in to je ljubljanska nižina. V njo vodi samo ena železnica, namreč proga Ljubljana — Zagreb — Beograd, kajti proga Ljubljana — Karlovac se odcepi od imenovane pri Sisku. Tako je obramba te severo-zahodne pokrajine, najbolj oddaljene v kraljevstvu, silno težavna zaradi težko pri koncentraciji čet.

Obratno so pa na drugi strani meje avstrijski Nemci v prav ugodnem položaju. Današnji je možnost, da po treh železniških progah privedejo iz Avstrije in Nemčije čete, ki bi jih nakopili v dravski dolini in okolici Celovca: prvič proga Bruck ob Muri — Labud, drugič Selzthal — Celovec in slednjič proga Salzburg — Beljak, ki ima skozi Ture neposredno zvezo z Nemčijo. Iz Beljaka vodi po dravski dolini več lepih cest proti sedanjim mejam, in vse se osredotočuje proti glavnemu jugoslovenskemu križišču, proti Ljubljani, ki je samo 50 kilometrov oddaljena od pobočja Karavank in nima prav nobene obrambne črte.

In z zavzetjem Ljubljane je ključ Adrije v rokah Nemcev.

Tega Srbi, Hrvati in Slovenci nečejo. Niti ne sme tega dopustiti Italija, kajti bila bi neposredno ogrožena, če bi Nemčija brez Salzbursko in Koroško prišla do njenih mej.

Življenjski interesi kraljestva SHS zahtevajo torej popravo njegove strategične meje, ki jo mora tvoriti Drava in Sójnica, da bodo na ta način v slučaju napada Nem-

Spominu Borštnika in Verovška.

Spomin je potreben. Zakaj že poteka drugo leto, odkar je hipoma umrl naš dramatski prvak Borštnik, in sedmo leto, odkar nam je pokosila »umetniška« bolezen našega Verovška.

Današnji svet čudovito hitro živi in nesramno hitro pozablja. Delo pred tridesetimi leti leži klaftr pod zemljo, in zasluge, ki so jih v lastni bedi in s krvavim znojem pridobil za našo kulturo, recimo, pred desetimi, dvajsetimi leti, so današnjemu rodu vredne k večjemu še za dvotip ali za zafrakcijo. Koliko današnje gledališke publike se še spominja Verovška na odru? In vsaj Borštnika? Zveneče ime, izgovarjano po starejših in starih ustih z velespoštovanjem, ki mu pa današnji rod kar nič ne zaupa.

Pripetilo se mi je, da me je vprašal slovenski izobraženec: »Ali je res, da je ljubljansko gledališče že pred vojno gojilo opero?« — In da me je pobaral drug visok inteligent: »Kakšne opere ste vendar mogli uprizorjati pred desetimi leti?« — Ko sem mu našteval Wagnerjeve, Verdijske, Thomasove,

Saint-Saensove, Rossinijske, Puccinijske, Offenbachove, Nikolajjeve, Meyerbeerove, Massenetoje, Marchettijeve, Kreutzerjeve, Kienzlove Gounodove, Goldmarkove, Glinkove, d'Albertove pa Smetanove Čajkovskega, Dvořaka, Kovačovića, Moniuszka in še tolikrih slovenskih in tujih komponistov umotvore, se je vprašalec čudil, kakor bi mu pripovedoval fantastično pravljico.

Umrlo je že ali pa umira vse, kar je bilo. Velja le še, kar je in kar bo, če bo. . . .

Zato je prav, da se osveži spomin. In ljubljanski pododbor Udruga jugoslovenskih igralcev si je nadel vsega priznanja vredno nalogo, ohraniti spomin na Borštnika in Verovška vsaj v obliki dveh obdelanih kamenov. V vestibulu našega gledališča — (upam, da ne dramskega, ki še danes ni res naš in kjer pokojnika nista delovala!) — postavijo dve hermi. Da bosta umetniški, nam jamči Kraljevo ime! Portretna doprsnika. Borštnikov, pravijo, je izvrsten, Verovškov pa je pravkar v delu.

Lepo je to kameradsko podjetje. »Dem Mimen flicht die Nachwelt keine Kränze«. Zato poskrbite pokojnikovi tovariši, da se gleda-

liški posetnik vselej, ko stopi v naš Taliin hram, domisli dveh celih, resničnih umetnikov naše krvi in naše duše. Da se domisli njunih veselih in tragičnih, a vselej živih kreacij, njune borbe za podvig slovenske in jugoslovenske dramske umetnosti in te njune borbe sador, porojenih v težkih časih naše narodne sužnosti. Oni, ki so trpeli in delali z njima, žrtvovali za naše gledališče svoje živce, energijo, svoje zdravje, često tudi svoj posnos, se ju bodo spominjali tudi kot dveh celih, srčnodobrih, a vse življenje nesrečnih mož.

Kakor vsak resničen umetnik, sta v delu pozabljala resnico. Kolikokrat je v urah, ko je Borštnik ali Verovšek z odra v najobjestnejši humornosti zabaval občinstvo, da je plakalo od smeha in zadovoljstva, že čakala za gledališkim izhodom mati Skrb ter je po predstavi pravkar prisrčno proslavljala nega in viharo aplavdiranega komika spremljala domov? Kolikokrat se vzdihni in solze, igrane, a vendar globoko občutene na odru, tekile in kipele dalje vso noč v resnici!

Poznala sta malo istinite sreče, tem več bolesti in razočaranj. A nam sta Borštnik od l. 1882 do

1919, Verovšek od leta 1886 do 1913 sipala užitke, ki ostanejo nepozabni. Bila sta rojena igralca, ustvaritelja značajev, ki jih sodobniki pomnimo, kakor bi bili živeli z nami. Pregovor, da ni nihče nadomestljiv, doslej za nju še ne velja, in stebra, ki sta se naši dramati porušila z njima, danes še nista obnovljena. Naravni darovi, ki sta bila z njimi oblagodarjena že v zibelki, na koga se preneso v bodočnosti?

Naši dramski igralci gledajo v pokojnikih svoj ideal. Zato jim postavijo spomenik: v spodbudo naraščaju, na čast dramski umetnosti, na spomin kameradoma.

Jutri, v nedeljo, priredi naše gledališko oseboje za pokritje stroškov, ki so zvezani s hermama, javen koncert v Lattermannovem drevoredu in popoldne pevsko-glasbeno zabavo v hotelu Tivoli.

Vsi, ki ste v spominu še hvalni za nečete tragične in vesele prikaze nepozabnih pokojnikov, in vi vsi, ki si želite naslednikov dveh slovenskima talentoma samorastlih kvalitete, pridite in žrtvujte svoj obol! Zakaj spomin je potreben, da se pokloni zopet čast delu, nesebičnosti in resnični zaslugi.

Fr. Govekar,

Dr. M. Z.:

Slovenska drama.

Eugene Scribo: Kozarec vode.

Del občinstva se je čudil, zakaj igra g. Putjata v »Kozarcu vode« angleškega lorda in državnika Bolingbroka z veseljaško gibčnostjo, kakor bi to bil kak Figaro. Po čutu naše publike bi lord Bolingbroke ne smel pogrešati one mirne svetske elegancije, ki je lastna diplomatom stare šole vobče, distingviranemu Angležu pa še posebej. Občinstvo si je bilo v svesti, da ima opraviti z mislečim, vobče visoko izobraženim gledališkim umetnikom in finim človekom. Zato se je nekoliko čudilo g. Putjatomu razumevanju te vloge.

Stvar je pa ta, da je g. Putjata Bolingbroka igral, kakor ga ob spoštovanju tradicionalnega sloga še danes igrajo po vseh francoskih odrih, torej med narodom, kjer se je rodila Scribova dramatika. Scribova doba je videla le »vlogo«, t. j. ozirala se ni na značaj zgodovinske osebe, nego je smatrala Bolingbroka kratkomalo za vlogo duhovitega in humornega protinigranta, tega zopet pa razumevala čisto v duhu francoske komedije in po okusu tedanje francoske publike. Zato je postal in ostal Anglež lord Bolingbroke na francoskem odru pravi francoski švadroner, poln romanske capljivosti. Mi te — rekel bi — literaturne finise nismo mogli pojmiti, ker nam povečini manj-

ci prisiljeni izvršiti koncentracijo svojih čet bolj zadaj v dolinah reke Mure in Enns.

Varnost mladega troimenega kraljevstva je potrebna evropskemu miru in njegova bodočnost je v naših političnih računih. Iz tega

Spomini mož, potomci in anahronizem.

Dr. S. me je imenoval »spomin mož«. Meni je to prav, kajti v mojih očeh ne pomeni dr. S. gotovo nič več, kakor jaz v njegovih. S tem bi bila ta stvar končana, če bi se ne bil ta gospod pobahel, češ da je z menoj opravil, ker sem javno zamlajal zahtevane dokaze. Pri tej zmagovalni gesti je namreč pozabil na mojo ponudbo, da mu s temi dokazi rad postrežem na pristojnem mestu. Ker mi je šlo za stvar, ne za osebo, nisem hotel javno govoriti o osebnih stvareh, ker ne maram nikomur škodovati. Da se ne bo mislilo, da mislim na tiskovno pravdo, ponovim to, kar sem pisal, lahko pred dvema pričama, če je gospodu ljubilo. Toliko pojasnilo, da se bo videlo, kdo je stvar opravil in s kom.

Nekateri so se čudili izrazu »spomin mož«. Naravna razlaga je seveda: bil je mož in zdaj ga ni več; ostal je samo spomin (nekaterim seveda neprijeten). Nekaj jasnosti pa je prinesel tudi nedeljski članek »Jugoslavije« pod naslovom: »Ali — ali«. V celoti je to »ali — ali« sicer težko razumljivo, nekaj stavkov pa kaže, kaj je hotel članek povedati. Tam se pravi: »Država Jugoslavija je nam formula«, s katero bomo rešili vse kompleksne vprašanje. Zdaj pa nastane vprašanje: ali naj se ravna račun po formuli ali formula po računu? To se pravi: ali se naj razmere urede po državi, t. j. po ideji, ali država po razmerah? Za one, ki jim je država aksiom, bo veljalo prvo, za druge, ki mislijo, da je država samo zaradi njih, bo veljalo drugo. Danes se bijeta ti dve smeri med seboj. Eni žele, da se uredi vse v zmislu enotne državne ideje, drugi žele, da bi se ta ideja uredila v vsakem kotu države drugače. Oni, ki so šli na boj za Jugoslavijo, so šli v boj za idejo, ideja se je uresničila in zdaj so prišli ljudje, ki pravijo, država je nam formula in mi si jo bomo prilagodili po svoje.

Tu bi moglo kdo prišel in bi rekel: ali je srbski vojak za to krvavel na bojišču, da bo sedaj kranjski avtonomist razbijal državo in tistega vojaka zmerjal z Balkancem ali z drugimi priimki, ki so dokaz kranjsko-svabške kulture? Kdo ima več govornosti: oni, ki je trpel, ali ta, ki je postal leta 1918, ko ni več drugače kazalo — Jugosloven (namreč samo po imenu oziroma po novem državljanstvu). Na to vprašanje odgovarja članek »Jugoslavije«:

»S tem, da smo to državo dobili, je prejeto tudi muče-

vzroka ne moremo biti ravnodušni napram položaju na Koroškem. Dogodki kakor salzburski plebiscit nam kažejo, da se nahajajo še vedno v Evropi dve stranki in da morajo večerajšnji zmagačci ostati solidarni.

ništvo naše svoje nagrade« (ker članarja ne poznam in ne vem, kako veliko je bilo njegovo mučeništvo, je treba to »našec« vzeti v splošnem, to je slovenskem mislu, ker pravi malo prej, da smo za Jugoslavijo trpeli vsi, kar pa jaz dvomim). Dalje pravi: »Mučeniški so z oživitvijo življenja Jugoslavije mrtvi.« To se pravi: tista primera o četah, ki pridejo po dobljeni bitki na bojišče, je bila zelo primerna. Mučeniški so mrtvi za to, ker njih ideja živi. Pa uresničena ideja je zdaj last drugih — oni naj molče. Srečni tisti, ki so padli, tisti, ki niso padli, morajo molče gledati, kako si ljudje, ki so prišli za njimi, delijo plen.

Članek prav razločno pravi: »Oni (mučeniški) izročajo svoje delo potomcem.« Tu ne smemo misliti na tiste potomce, ki pridejo za nami čez 20 do 30 let kot nova generacija, vzgojena v zmislu enotne državne misli, članek smatra za potomce ljudi, ki so prišli po dobljeni bitki na bojišče. Med tem je gotovo tudi sam in vsi slovenski avtonomisti. Za naše potomce so se napravili kar sami, zato članek s povzdignjenim glasom svari, da naj si nihče ne drzne ugovarjati: »Kdor se glasi, je anahronizem.«

Jaz sem se torej oglašil in sem anahronizem. S tem je tudi pojasnjeno, zakaj sem »spomin mož«. Ker pa nisem sam, bi iz te edine nastala množina in mi smo samo še: »spomini mož«. To se pravi: spomini ljudi, ki so izpolnili svojo dolžnost in so dobili svojo nagrado s tem, da se je ideja uresničila, od te uresničene ideje pa imajo pravico živeti samo tisti, ki niso zanj ničesar storili in ta ideja je zdaj za nje formula, ki store za njo, kar hočejo, kajti mučeniški so mrtvi, oni so potomci in mučeniški jim morajo izročiti svoje delo, kdor bi se zagovarjal idejo, za katero se je boril, je anahronizem. Spomini mož! In vendar bodo spomini teh mož, ki jih je članek kot časovno nepotrebno s tako samozvestno gesto spravil v sveta, še dolgo svetili v jugoslovensko bodočnost in pravi potomci onih, ki so pripravljali in ustvarjali Jugoslavijo, se bodo čudili, kako je prišel drug anahronizem v to dobo, t. j. avtonomizem, ker ne bodo razumeli, kaj je vodilo namišljene prve potomce na to pot. Šele, ko bodo čitali, da so bili takrat mučeniški mrtvi in da so možje živeli samo še v spominih, bodo razumeli.

Dr. I. L.

Politične vesti.

== Klerikalci na skoku v vlado? == Beograđska Pravda« z dne 3. t. m. poroča: »Klerikalni poslanci pripovedujejo vsepovsod, da bo po sprejemu ustave prišlo do sporazuma med njimi in radikalci in da bo dr. Korošec stopil v vlado kot minister železnice. Po njihovih zatrilih bo sedaj Jovan Jovanović zastopal železniškega ministra vse dotlej, dokler se ne izvede ta načrt. — V isti stvari poroča »Beograđski Dnevnik«: V parlamentarnih krogih se z zanimanjem opazuje akcijo ministrskega predsednika Nikole Pašića, ki meri na to, da se sklene z jugoslovenskim klubom, to je z dr. Korošcem sporazum v vprašanju ustave in da vstopi dr. Korošec s svojo skupino v Pašićev kabinet. Iz krogov jugoslovenskega kluba smo izvedeli, da so oni pripravljeni za pogajanja s Pašićem. Jugoslovenski klub stoji na stališču avtonomistične državne ureditve in ako Pašićeva vlada pristane na to, da bo vsa Slovenija ena oblast z vsemi atributi, ki so navedeni v njihovem ustavnem načrtu, bo jugoslovenski klub glasoval za ustavo in vstopil v vlado. — Kakršn je torej položaj, je računati s tem, da bodo klerikalci v najkrajšem

času z vihrajočimi zastavami prešli v vlado.

== Anulirana Radićeva občinska mandata. == Vlada je anulirala mandata zagrebških občinskih svetnikov Stjepana Radića in Gj. Martinca, ker sta v zadnji seji občinskega sveta izjavila, da sedanega vladarja ne priznata in da radi tega ne bosta položaja predpisane prisage. Tozadeven odlok vlade je bil že izročen županu Heinzlu. Za ti dve mesti se bodo razpisale v kratkem nove volitve.

== Klerikalci vztrajajo na svojem avtonomističnem stališču. == Beograd, 3. junija. Dr. Korošec je izjavil včeraj članom muslimanskega kluba, da stoji Jugoslovenski klub čvrsto na svojem avtonomističnem stališču in da so neresnične vesti o pogajanjih njegove stranke z Nikolo Pašićem.

== Izstop bosanskih radikalcev iz radikalnega kluba. == Beograd, 3. junija. Na včerajšnji seji radikalnega kluba so bosanski radikalci z dr. Sršićem na čelu izjavili, da izstopajo iz radikalnega kluba, ker ni hotel zadovoljiti njihovim željam.

== O ženski našega regenta. == O tem vprašanju piše »Beograđski Dnevnik«

ka bližega poznanja nijans tipične francoske civilizacije in njenih tradicij. Igra g. Putjata je učinkovala nekako tuje, tembolj, ker se ji ostalo domače igralsko osebo ni moglo v zadostni meri prilagoditi, dasi se je igralo res dobro in lepo n smo tudi g. Putjatovo režisersko roko povsod prijetno opazili.

Dne 1. junija je pa g. Putjata igral svojega Bolingbroka, ko je zaznal za pomisleke iz občinstva, za poskušnjo v drugačnem slogu, namreč tako, da je dostojanstvo Angleža, lorda, dvorjana in diplomata prišlo bolj do veljave. In reči moram, da mi je dokaj bolje ugajal, ker je meni nefrancozu pač tako razumevanje te vloge dosti bliže in odgovarja logiki, izvirajoči iz osebnosti lorda Bolingbroka. Menim, da bo g. Putjata svoji umetnosti in občinstvu storil uslug, če ostane tudi zanaprej pri tem drugem Bolingbroku ter ga še poglubi.

Gospod Boris Putjata je svojo dolgo vlogo igral slovensko. To je zasluga svoje vrste.

Seveda, pri nas je dokaj ljudi, ki smatrajo za svojo glavno nalogo, vedno meriti nos in zabavljati nad vsem. In čim majši je kdo ter čim manj je videl in kulturno doživel, tem blaziranejšega se dela in tem pavšalne obseja vse, kar mu ni »na višku«. Hvaležnost do onih, ki se trudijo, da kaj ustvarijo in zaprek, ki so jih poz-

itivni kulturni delavci premagovali in jih premagujejo, ne poznamo, ker so za to preleni ali preneumni. Pač pa jih je mnogo med njimi, ki po drugi strani povzdigujejo v deveta nebesa tudi najskromnejši provincializem, če je le zrastle na domačem zelniku in se odeva z aplombom kulturnega veličina. Ta vrsta ljudi neguje med nami ono samozabljenost, ki pridiguje, da smo mi Slovenci neko izvoljeno ljudstvo, posebno v kulturnih vprašanjih — vselej do prihodnjega slučaja, v katerem se pred Neslovenci zopet grdo blamiramo. Deloma je to razpoloženje nekaterih naravnih protistran narodnega in kulturnega defetizma, ki je del izobraženstva navdajal pod avstrijskim jarmom in postavil tezo: Saj iz nas ne bo nikoli nič. Eno ali drugo — le za stvarno in pravično razmišljanje sorta ni sposobna.

Gospod Putjata, mož zrelih let, se je svojo vlogo naučil slovensko in jo dokaj dobro govoril. Kakšen trud! Težje je za Slovana, govoriti pravilno drug slovenski jezik, nego za Neslovana, katerega ne moti venomer lastni podobni jezik. Videlo se je, da se je g. Putjata poglubil v našo fonetiko, kolikor je to mogoče v kratkem času. Naj kdo naših poskusov pred Rusi izrazi rusko, ako nima čuta, kakšno nalogo je Putjata dokaj dobro obvladal.

Mnogo let smo zadovoljni poslušali z našega odra Čeha, čeprav jim je

med drugim: »Imamo prestolonaslednika, ki je že davno za ženitev. Pred vojno se je govorilo, da se bo oženil z eno izmed hčera ruskega carja. To bi bil seveda politični zakon in v takratnih razmerah zelo oportun. Bil je slučaj, da se ni poroka takoj izvršila. Sedaj se vidi, da je bilo dobro, da je bila odložena ženitev s carjevo hčerko. Vojna je končana. Rusija leži na tleh in njena dinastija je propadla. Tudi Srbija je doživela katastrofo, toda vstala je k novemu življenju in njena dinastija se je vzdržala. To dinastijo priznava tudi ustava, ki je bila v načelu sprejeta in ki bo v najkrajšem času stopila v življenje. Zato postaja vprašanje o ženski prestolonaslednici Aleksandra ena izmed najbolj perečih državnih skrbi. Iščo se dekle, ki bo srbsko — hrvatsko — slovenska kraljica. Razmere so take, da le ta ne more biti ne Srbinja, ne Hrvatice, ne Slovenke. Ona mora biti izbrana iz kake tuje vladarske hiše, ki je močna in katere država je silnejša. Kašna angleška princeznja bi bila nesporno najbolj na mestu. Vsekakor bo ženitev prestolonaslednika Aleksandra dogodek, ki bo imel velik vpliv na razvoj političnih razmer v državi, zato tudi zasluži da ta stvar posebno pozornost političnega sveta.«

== Vladika dr. Velimirović med črnici. == Kakor smo že svoječasnoro poročali, je odšel pravoslavni vladika dr. Nikolaj Velimirović v Ameriko, da organizira tamkajšnje naše pravoslavne rojake. V Novem Jorku ga je povabila tamkajšnja zamorska kolonija, naj prevzame propoved v njihovi cerkvi sv. Filipa. Vladika se je odzval temu vabilu. Zamorci so ga slovesno sprejeli v cerkvi, ki je bila vsa ameriških in naših zastavah. Ko je vladika končal svoj propoved, so vsi navzoči verniki, bilo jih je okrog 5000, zapeli s spremljevalnim godbo v srbskem jeziku našo državno himno »Bože pravde, ti što spaseš od propasti do sad nas!«

== Hrvatski kovinisti. == Pop Kerubin Segvić je bil svoje dni zagrozen Frankovec, pozneje je postal Starčevićanec, sedaj pa se je zopet vrnil v frankovski tabor, iz katerega je pred desetletji izletel. Zato se ni čuditi, ako piše v svojem glasilu tele konfuznosti: »Narodno jedinstvo je danes dogma, toda mi moramo pobijati ta poguben dogmatizem, ki nima temeljev v prošlosti in ki ogroža našo bodočnost. Jugoslovenstvo je pokopano za dogledni čas. Z jugoslovenstvom ne moremo uspešno pobijati velikosrbstva. Jugoslovenstvo nima podlage v narodnih masah. Mi moremo napredovati samo s hrvatskim, s čistim, nepovtorjenim hrvatskim individualizmom in hrvatskim nacionalizmom. Že sedaj je treba, da zastopimo pot dogmi, ki ogroža naš obstanek. Ako sprejmemo to dogmo, pomenja to našo narodno smrt, znači to najsrasotnejši narodni samomor, kar jih pozna zgodovina. Izven zgodovine in življenja ni zdravega temelja za politiko. A ta dogmatizem je v nasprotju z zgodovino in življenjem Hrvatov od dvanajstih in več stoletij.« — Da, Hrvati se rešilo samo čisto frankovsko hrvatsvo, ki so je izmislili in izlegli razni Franki in Saksi!

Iz naše kraljevine.

== Koliko življenj je dala Srbija za naše osvobodjenje. == Po poročilih mednarodnega statističnega urada v Kodanju je Srbija izgubila v vojnah od leta 1912. do 1918. ogromno število prebivalstva, t. j. 1.680.000 ljudi. Od teh je na bojnih poljanah padlo 690.000 vojakov, pri umiku preko Albanije je poginilo 250 tisoč ljudi, Bolgari, Nemci in Avstrijci so ubili in pobesili 40.000 nebojnikov, a za 320.000 je bilo porodov manj, kakor bi jih moralo biti. Ni potem čuda, da najnovejši popis prebivalstva naše kraljevine izkazuje samo o 12.162.000 prebivalcev. Srbija sama (kakršna je bila pred balkanskimi vojnami) šteje samo 2.854.000 prebivalcev, Stara Srbija (kraj po balkanski vojni) 1.425.000. Ostale pokrajine naše države imajo sledeče število prebivalstva: Črna gora 450.000, Bosna in Hercegovina 1.899.000, Dalmacija 618.000, Hrvatska in Slavonija 2.619.000, Slovenija 688.000, Bačka, Banat in Baranija pa 1.600.000 prebivalcev.

Češki naglas in češki »a« (e) tudi po letih silil na dan kakor lisa pirhove barve skozi prebeljeno steno. In zdaj naj bi zamerili Rusu, če včasih izgovori kakega »maža« namesto »možja« ali če mu vhaia pred »a« ostri ruski »t« ter reče »ultsimatum« in ne »ultimatum«? — Smatram poskus, pridobiti si slovenskih igralcev Rusov za posrečene, da in ne strinjam se s kritiko, ki je glede »Elze« o g. Kuratovu trdila nasprotno. Tudi Kuratov še ne izgovarja povsem jasno in mišice jezika, vajene ga ruskih zvokov, se včasih mehanično branijo naših glasov. A ti igralci prinašajo do gotove meje nadomestilo s tem, da znajo govoriti, da njih glas, njih vokali in konsonanti done do zadnjega kotička hiše in da imajo poln, blagolajnen organ.

Naši igralci so pridni in nerazmerno bolje igrali danes, nego so predlanskim. Ali šole jim manjka; ne znajo ravnavati z glasom, včasih se izgube celi stavki v neko zvočno šumenje brez razločnosti. Malo je izjem in te imajo skoro le naravni zvočni kapital, ki jih dviga do gotove višine govorilcev.

Naš konservatorij ima tu veliko, a tudi zelo hvalježno nalogo. Ne gre le za razločnost govorice, nego tudi za sonornost organa, za dihanje, da glas ne ostane brez resonance. Tudi dialekt, položaj ljubljanskega, štajerskega, primorskega in bogve kaj še kuka mnogim našim igralcem na vseh koncih iz ust.

Telefonska in brzojavna poročila.

SEJA USTAVOTVORNE SKUPŠČINE.

— d Beograd, 3. junija. Današnja seja ustavotvorne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 10. dopoldne. Na dnevnem redu razprave je bil 4. oddelek ustave. K debati o tem oddeku se ni javil noben govornik ter je bil 4. oddelek sprejet soglasno. V debati o 5. oddeku ustave so govorili poslanci Vujčić, dr. Ceda Kostić, dr. Slavko Sečurov in Magočević. Poslednji govornik je izjavil, da bi za vojno imel nositi odgovornost za dejanja kralja poleg vojnega ministra tudi načelnik štaba vrhovne komande. Posl. Kostić Novaković je v svojem govoru naglašal, da se ne strinja s 5. oddekom ustave in da bo glasoval proti. — Minister za konstituantno Marko Tričković je za tem predlagal, naj se člena 50. in 56. vrneta ustavnemu odseku ter je obenem pobijal trditve posl. Novakovića. — Nadaljni govornik dr. Momčilo Ivanić je grajal, ker se je na prehitri način odpravilo vprašanje o dvodomnem sistemu. Poudarjal je, da se temu vprašanju ni posvetilo dovolj pozornosti. Govoril je obširno o tem, da bi se imelo bivanje kralja izven državnih meji omejiti. Z ozirom na to je navajal ravno sedanje potovanje regenta, ki da je po njegovem mišljenju zelo neprimerno, ker se država nahaja v notranji krizi. — Seja se je zaključila ob 13. in je bila prihodnja napovedana za jutri ob 9.

GIBANJE ZA PRIKLOPITEV AVSTRIJE NEMČIJI.

— d Dunaj, 3. junija. Na današnjem novinarskem sestanku je zastopnik zunanega ministrstva podal izjavo, ki ugotavlja napram nekaterim časnikiškim vestem, da je nemški državni kancelar dr. Wirth baje zabil avstrijsko vlado s posredovanjem avstrijskega poslanstva v Berlinu oziroma na sedanjem mednarodnem položaju Nemčije, naj napne vse moči, da se opusti nadaljnje glasovanje v posameznih deželah glede združitve z Nemčijo, da teh oficijelnih vesti z Dunaja ni potrebno popravljati, ker se avstrijska zvezna vlada ni obrnila niti do nemškega državnega kancelarja niti do kakega nemškega državnega urada s prošnjo, da bi se izjavil proti priključitvenemu gibanju v Avstriji. Zastopnik zunanega ministrstva je dalje izjavil, da tvori podlago za to avstrijsko vest uradna brzojavka avstrijskega poslanstva v Berlinu.

KOROŠKI APEL STAJERCEM.

— d Dunaj, 2. jun. Kakor poroča »Reichspost« iz Celovca, nameravajo ondi vse stranke in vse občine izdati proglas na Stajerce, naj opuste glasovanje, ki je dolženo za 3. julij. Apelirati nameravajo na solidarnost avstrijskih alpskih Nemcev.

FRANCOZI O DEMISIJI AVSTRIJSKEGA KANCLERJA.

— d Pariz, 2. junija. Vesti o demisiji Mayrjevega kabineta pišejo vsi listi veliko važnost. Časniki pišejo, da je odstop povzročilo nadaljevanje gibanja za priklonitev, in naglašajo, da je zvezni kancelar dr. Mayr ljudskemu glasovanju na Tirolskem in Solnograškem nasprotoval z vsemi sredstvi. »Petit Journal« smatra položaj, ki je nastal po zadržanju pokrajina, za izredno resen. Odkar se je končala vojna, je bila Avstrija razcepljena in pokrajine so me nile, da zadoščajo same sebi ter da morejo odklanjati udeležbo pri obveznostih, izhajajočih iz kreditne akcije zvezne narodov.

PROTEST PROTI ODCEPITVI ZAPADNE MADŽARSKE.

— d Budimpešta, 2. jun. Zapadno — madžarska liga je danes priredila protestno zborovanje proti odcepitvi Zapadne Madžarske. Zborovanja se je udeležilo zelo mnogo občinstva. Po izvajanjih nekaterih govornikov je bila soglasno sprejeta resolucija, ki veli, da vsak prebivalec na okrnjeni Madžarski pričakuje od svoje vlade, da se Zapadni Madžarski ne bo odrekla niti popolnoma niti deloma.

IZ MADŽARSKE NARODNE SKUPŠČINE.

— d Budimpešta, 3. junija. Narodna skupščina. Pred prehodom na dnevni red je poslanec dr. Huscar (krščanski nacionalci) zbornici naznanil, da je češkoslovaška vlada grofu Apponyju in njegovim obitelji odklonila potno dovoljenje in mednarodnega prava se mora odločno protestirati. Minister zunanjih poslov grof Panffy je izjavil, da je včeraj dopoldne, čim je za to doznal, podvzel pri češkoslovaški vladi korake, da dobi grof Apponyj dotično dovoljenje. Odgovor madžarskega diplomatskega zastopnika v Pragi dospe nocoj ali jutri zjutraj. Min. predsednik bo

smatral nato za svojo dolžnost, da se obširno izrazi o meritu vse za deva. Posl. Nikolaj Kutkafalvy se je nato baval z rusinskim vprašanjem in je zavračal trditve lorda Curzona in Harmswertha, da so narodi bivše Ogrske sami zahtevali razdelitev države. Nato je bila seja odgodena do 16.

RAZDELITEV ZGORNJE SLEZIJE.

— d Varšava, 3. junija. Gornješlezjska delegacija je veleposlaniški konferenci predložila načrt za razdelitev Gornje Slezije. Meja naj bi po tem načrtu potekala od Bogumina vzdolž Odre, preko Zapadne Poljske in dele okolišij Ratibor in Kozle. Na levem bregu bi obsegala nekaj občin, ki so se izjavile za Poljsko. Odtod bi sledila črta meji okraja Strelce do kraja Chiotin Kniege in prerezala okrožje je Oleszno do mesteca Groszowiche (?). Potem bi zavila vzhodno do kraja Woffowskije in nato proti severu do sedanje poljske meje.

POLOŽAJ V ZGORNJI SLEZIJI

— d Opole, 2. junija. Položaj v Gornji Sleziji se od včeraj ni bistveno izpremenil. V Olesznu so se vršili izgrdi vstašev. Nemški pooblaščenec v Opolu je posetil medzvezniško komisijo, kjer je ponovno interveniral glede poslanca Hartmanna, ki so ga odpeljali. Medzvezniška komisija pa je odgovorila, da je uvedla preiskavo in da ga bo nemudoma obvestila, čim prej obvestilo.

PROCES PROTI MORILCU TAALAT PAŠE.

— d Berlin, 3. junija. V procesu proti morilcu velikega vezirja Taalat paše so bili profesor dr. Lepsius, general Liman v. Sanders in angleški škof včeraj zaslišani kot izvedenci. Po njihovih izjavah je bilo v Turčiji 1.850.000 Armencev. Vlada je ukazala, naj se Armeni deportirajo na severni rob Mezopotamije. Od teh izgnanih Armencev je komaj 10 odstotkov prišlo na svoje mesto; ostali moriški, ženske in otroci, so med potoma umrli vsled lakote, bolezni ali pa nasilja. Armeni so na vse mogoče načine sistematično ubijali. Kadar so bila vsled novega prihoda teh revežev koncentracijska taborišča prenapolnjena, so te ljudi odvedli v puščavo in jih kratkoma lo zaklali. Popolnoma javno so merodajni krogi priznavali svojo namero, da hočejo iztrebiti ves narod. Le na najbrutalnejši način je bilo mogoče en milijon ljudi uničiti v tako kratkem času. To naglašata tudi poročila nemškega poslanika v Carigradu. Pri pogromih zoper Armeni ni šlo za spontano gibanje, ampak za upravne metode, ker so se Mladoturki bali, da bi armensko vprašanje utegnili dovesti do razdelitve Turčije. Taalat paša se je kot najvplivnejša oseba mladoturškega odbora odločno zavzel za izvedbo teh ukrepov vlade.

— d Berlin, 3. junija. V procesu glede umora Taalat paše so porotniki izrekli opristilo obsodbo, na kar je bil obtoženec izpuščen.

SEJA VRHOVNEGA SVETA.

— London, 8. junija. Angleška vlada je sporočila Franciji svojo željo, da se skliče Vrhovni svet sredi prihodnjega tedna v Boulogni. Na tej seji se bo razpravljalo o zgorjelejšem vprašanju in o položaju v Angli. Morada pride v razpravo tudi avstrijsko vprašanje. Na seji bodo zastopane tudi ameriške Zdržbene države in Japoniska. Ako se bo razpravljalo tudi o sankcijah in reparacijah, se na sejo povabi tudi Belgija.

RATIFIKACIJA MIRU S TURČIJO.

— d London, 3. jun. V odgovoru na vprašanje je Lyod George izjavil v spodnji zbornici, da se danji dogodki trenutno ovirajo ratifikacijo turške mirovne pogodbe. Zavlačevanje vpostavitve mirovne stanja pomenja oškodovane angleških trgovinskih in finančnih interesov. Ako bi to stanje trajalo še dalje, potem bo treba na kak drug način proglasiti vojno stanje s Turčijo za končano.

SKUPNA AKCIJA PROTI GRŠKI.

— d Atene, 2. junija. »Elefteros Typos« javlja iz Beograda, da so se po zanesljivih poročilih združile Turčija, Bolgarija in Albanija za skupen nastop zoper Grčijo, NOVE VOLITVE NA PORTUGALSKEM.

— d Lizbona, 2. junija. Parlament je razpuščen. Volitve so določene za 20. julij.

Austrijsko in koroško uprašanje.

Z avstrijskim in koroškim vprašanjem se bavi v zadnjem času vse svetovno časopisje. Da naša javnost spozna, kako sodijo o teh problemih inozemski listi, oddajamo v naslednjem poedine izveščke iz izjav predvsem francoskih in nemških listov.

»Eclair« izvaja: »Ako se bo gibanje za združitev Avstrije z Nemčijo nadaljevalo, bo antanta sklenila vojaško okupacijo cele Avstrije. V tem slučaju bo Italija zasedla Tirolsko in Solnograško, Jugoslavija Koroško in Stajersko. Češkoslovaška pa vse ostale avstrijske pokrajine. Istočasno bo ustavljena tudi pomožna akcija za finančno vpovstavev in za prehrano Avstrije.«

»Eclair« izvaja: »Ako se bo gibanje za združitev Avstrije z Nemčijo nadaljevalo, bo antanta sklenila vojaško okupacijo cele Avstrije. V tem slučaju bo Italija zasedla Tirolsko in Solnograško, Jugoslavija Koroško in Stajersko. Češkoslovaška pa vse ostale avstrijske pokrajine. Istočasno bo ustavljena tudi pomožna akcija za finančno vpovstavev in za prehrano Avstrije.«

Neodrešena domovina.

— Razečepjeni fašistovski poslanci. Vsi trije tržaški poslanci so šli v Rim ropotati radi Reke in Barosa. Opravili niso nič. Slišali so le vsakdanje prazne zagotovitve. Govorili so v ministrstvu tudi nekaj o silno nujnih potrebah tržaškega mesta. Ali ti ljudje takih stvari ne znajo zastopati. Suvich se je vrnil v Trst. Banelli in Giunta sta šla v Milan poslušati Mussolinija. Suvich vstopi v nacionalistično skupino v parlamentu, ona dva pa v fašistovsko. Vedno bolj se kaže, kako se te vrste ljudje silno nevarno igrajo z usodo Trsta!

— Za nesrečne žrtve v Istri, ki jih ima na svoji vesti italijanska fašistovska družba, podprta z vladne strani, se pridno pobirajo darovi po vsej juljski pokrajini. Za reveže, oropane

»Newyork Herald« povdarja: »Plebiscitno gibanje bo imelo dalekosežne posledice: Italija bo zasedla Beljak z okolico, Jugoslavija pa znova Koroško. Pričakovati je tudi drugih sankcij, zlasti pa ustavo kreditov.«

»Montags « Zeitung« pravi: »Italija se pridružuje politiki Jugoslavije in Čehoslovaške z ozirom na plebiscitno gibanje v Avstriji, ker želi, da si za slučaj, da ti dve državi izvedeta gotove akcije, zagotovi svoje interese na Tirolskem, kakor tudi pravico, da izreče svojo besedo, ako bo kraljevina SHS okupirala Koroško. Isti list priobčuje članek posvečen potovanju prestolonaslednika regenta Aleksandra v Pariz in London ter povdarja, da je to potovanje v zvezi z govorom ministrskega predsednika Pašiča v ustavotvorni skupščini o ratifikaciji meje na Koroškem, in zagotavlja, da obstoji regentova misija v glavnem v tem, da intervenira pri vrhovnem svetu za prireditve Koroške do Drave kraljevine SHS.«

— — —

v kulturni državi svojega imetja, se je nabralo že nad 20.000 lir.

— Idrišči komunisti so izstopili iz italijanske komunistične stranke. Uvideli so, da so samo sužnji italijanske centrale, zato so jej obrnili hrbet. Dobri so bili za plačilo, njihovih koristi pa ni nihče zastopal.

— Na istrskih otokih, pripadajočih Italiji, se je mudil par dni generalni civilni komisar iz Trsta, senator Mosconi. Oblast je poskrbela povsod za svečan sprejem italijanskega značaja, tako da morejo sedaj njeni listi poročati, da se je Mosconi prepričal o italijansko-istrskih otokih in tako sedaj sam natančno ve, kakše so potrebe tamkajšnjega prebivalstva. Tako se hoče na široko italijanizirati jugoslovenske otoke.

Narodno gospodarstvo.

Stanovanjsko vprašanje ni aktualno samo v državah, ki so zapadle po vojski v slabo valuto. Po manjkanje stanovanj je vsepovsod v zvezi z dejstvom, da je zastala stavbena delavnost med vojsko in po vojski. Po mestih se je prebivalstvo pomnožilo. Dvignil se je brezdvomno tudi družabni položaj mnogih ljudi, ki so vsled tega prišli z večjimi zahtevami glede stanovanja. Stanovanjska kriza se bo držala gotovo še delj časa. Resna od pomoč pride, ko se poživijo gradbeni delavnosti. Dotlej pa bodo gotovo povsod po svetu še uživali do brote raznih socialnih umetnikov, ki se radi izživljajo v gnajavljenju mestnega prebivalstva. Stavbena delavnost se poživijo, čim bodo ljudje dobili zopet zaupanje do državnih oblastev, in bodo podjetni ljudje videli, da se hišni posestnik zopet respektira glede svoje posesti in ni samo kurand raznih oblastev in svojih najemnikov. Nadalje je potrebno, da pride do mirnejših razmer med delavstvom in da se poceni stavbni material. Cene za les, železo, cement, opako so še vedno vnebovpijoče, pa ni treba, da morajo biti. Brezdvomno so zelo pretirane. Ali svet se lovi okoli fraze prosta trgovina in vsled tega napačno razumevanega načela smejo kožoderici delati, kar hočejo. Tudi v Švici počiva gradbena podjetnost. O razmerah v Zurichu se na primer poroča v tem pogledu, da je stavbena delavnost minimalna, ker je zidanje sila riskantno spritvi visokih stroškov, kateri bi zahtevali fantastične najemščine. Poskušalo se je poživiti privatno in združeno podjetnost za nove stavbe s podporami države, kantonov in občin, ali uspehi so malenkostni. Poživitev je segla tako daleč kakor gre podpora. Zasebna podjetnost je v letih 1918, 1919, 1920 pomnožila število stanovanj komaj za 400. Navzlic temu stanovanjska kriza v Zurichu ni bila leta 1920 več tako akutna, ker se je vsled slabše konjunktore iz Zürich, ki je bil prenapolnjen s tujci, izselilo kakih 800 družin. Pritisk v mesto, kjer ginejo prilike za zaslužek, je znatno manjši. Po dolgih časih je zopet prišlo do tega, da je na ponudbo nekaj prostih stanovanj v središču švicarske kupčije.

O nemškem finančnem magnatu Stinnesu, ki je s svojimi prijatelji prišel do odločilne veljave v avstrijski železni industriji, se poroča, da je posegel tudi že v švedsko in norveško industrijo in si zagotovil vpliv v ondodnih ladjedelnicah. Razširiti želi svoj vpliv tudi v Finlandijo, čuje se, da pose-

že švedska vlada vmes in da hoče zabraniti nemškemu podjetniku nadaljno pridobivanje vpliva v švedskih metalurgičnih podjetjih. Nemčija je pričela s plačevanjem vojne odškodnine. Potrebna bodo ogromna sredstva. Direktor »Deutsche Reichsbank« je izdal na vse podružnice ukaz, da je v bodoče dolgoročne inozemske menice, ki teko ob času nakupa še dajl nego 14 dni in nosijo akcept inozemskega trasata, dopustno kupovati po dnevnih ceni, ne da bi se odtegnilo doslej običajni lodstotni kurzni odbitek za mesec dni. Ta odredba je v zvezi s plačili v zlatu, ki jih je opraviti napram antanti. Državni banki je sedaj pred vsem na tem, da dobi v roke pravočasno potrebna plačilna sredstva, ki jih rabi država.

Dunajski veliki denarni zavod »Länderbank« je imel že pred vojsko svojo filialko na Angleškem. Vsled vojske in razvrednotitve krone je prišel zavod v težaven položaj zaradi velikih obvez napram Angliji. Iskali so izhod in se je celo državnemu zboru predložila posebna predloga. Sedaj se poroča, da se tudi dunajski zavod »Anglobank« pretvori v angleško družbo s sedežem v Londonu. Dunajska centrala in avstrijske filialke postanejo filialke centrale v Londonu. Banka ima tudi na Češkem filialke. Za te se ustanovi posebna Anglo-češka banka. Angleški upniki Anglobanke prevzamejo za svoje tirjatve nove delnice banke. Glavni upnik je Angleška banka za eskontiranje menice.

Za železno trgovino v Sarajevu se je ustanovila nova delniška družba »Metalum« z 2 milijonoma kron glavnice. V odboru so dr. M. Spaho, tajnik trgovske zbornice, M. Gjurovič, R. Damjanović, Pavel Friem, direktor železarne v Jenici, G. Peško, dr. Jeftanović, P. Baruh. Nedavno je ustanovila v Sarajevu družba Greinitz iz Gradca delniško družbo za Jugoslavijo. Večino v avstrijski družbi Greinitz, katera ima generalno zastopstvo Alpine Montangesellschaft, si je pa pridobil nemški koncern Stinnesov.

Industriji, obrtniki, trgovci-grosisti!

Vabite se, da se udeležite Ljubljanskega velikega sejma, kot razstajalci. Rok za prijavo je potekel do 10. junija t. l. Vse informacije brezplačno pri sejmškem uradu, Turjaški trg št. 6/II.

Danes je prilika, da z dejanji pokazemo, da smatramo narodni podmladek v resnici za temelj bodočega zdravega razvoja naroda in države. Dojči dan je danes, naj govore dejanja!

Dneone vesti.

V Ljubljani, 4. junija 1921.

— Našim avtonomistom v album. Znani avstrijski poslanec dr. Leopold Waber piše z ozirom na politične krize v Avstriji tole: »Krščansko socialna strankarska vlada se nahaja nesporno v zelo kritičnem položaju. Na vladi dr. Mayerja se mašuje težak greh krščansko socialne stranke pri ustvarjanju zvezne ustave, ki pomenja državni atavizem. Mala nacionalno enotna država s 6 milijoni prebivalci potrebuje centralistično ustavo, ki zagotavlja vladi primeren vpliv tudi v pokrajinah. Krščansko socialna stranka pa je v smislu svojih avtonomističnih načel, ki so imela gotovo svoj misel v stari Avstriji z njenimi številnimi narodi, državo razkrojiti in ni ustvarila nobene zaključno zvezne države, marveč culico držav s popolnoma samostojnimi avtoritetami. In sedaj se kaže, da je krščansko socialna stranka sama izgubila vsak vpliv na svoje lastne male pokrajinske stranke. Zgrešeni vezni ustavi je pripisovati, da ne more vlada nikjer in nikoli uveljaviti svojega stališča...« Tako sodijo Avstrijci o svoji federalistični državni ureditvi. In če je Avstrija, ki je nacionalno docela enotna in kulturno dokaj visoko stoječa ta federalistično avtonomična država na ureditev ne samo v škodo, marveč naravnost v pogubo, ali more trezen človek z zdravimi možgani pričakovati, da bi bilo to, kar je drugim v nesrečo in pogubo, nam Jugoslovenom, ki nismo narodno niti kulturno še dovolj razviti, v blagor in korist? Naj naši separatisti še tako kriče, eno je nad vsak dvom zvišeno, da je za našo državo edini spas, edin predpogoj boljše in srečnejše bodočnosti tako za Srbe, kakor za Hrvate, predvsem pa za Slovence, prosvetljeni državni centralizem!

— Poljedelski minister v Ljubljani. V Ljubljano je dospel g. poljedelski minister Iv. Pucelj v spremstvu načelnika g. Miloša Stiblerja.

— Politika v »Slovenski Matici«. Snoči se je vršila seja »Slovenske Matic«. Začetkoma se je pripriljal za besedo odbornik dr. Alojzij Kraigher ter prečital proti dr. Ivanu Lahu naperjeno izjavo, tebe vsebine: »Dr. Lah je v članku »Odgovor in obtožba«, priobčil nem v »Slovenskem Narodu«, očital slovenskim kulturnim delavcem, ki so podpisali znano Erjavčovo avtonomistično izjavo, da so avstrijanci in izdajalci. Z ozirom na to zahtevajo oni, ki so podpisali to izjavo in so obenem odborniki »Slovenske Matic«, da dá dr. Lah glede teh očitkov potrebna pojasnila, ker bi sicer le-ti ne mogli ž njim sedeti pri skupni mizi«. Dr. Lah je odgovoril, da ni nikomur očital izdajstva in avstrijantstva, pač pa je konstatiral, da se na znano izjavo kulturnih delavcev sklicujejo separatistični elementi na Hrvaškem in Slovenskem in jo izrabljajo v svoje namene s čemer je dokazano, da je ta izjava na škodo narodni stvari. Končno je izjavil, da je članek »Odgovor in obtožba« podpisal in da prevzame zanj vso odgovornost, na kar je s besedami: »Kar sem zapisal, sem zapisal« zapustil sejo. Kakor čujemo je odbor »Slovenske Matic« na to sklenil stvar izročiti društvenemu razsodišču, v katero je imenoval intendanta Friderika Juvantiča in tajnika Milana Puglja. Nam se zdi, da afera nima s »Slovensko Matico« nič skupnega, da torej ni interna »Matična« stvar, marveč spada pred forum javnosti. Zato se tudi ne more rešiti predi nternim »Matičnim« razsodiščem. Ne moremo se ubraniti prepričanja, da so gospodje, ki so to čisto politično zadevo spravili v »Slovensko Matico«, storili s tem zelo slabo uslugo temu našemu kulturnemu zavodu, ki se itak ne razvija tako, kakor bi bilo želeli.

— Volitev mariborskega župana. Iz Maribora nam poročajo: Kakor čujemo, bo socialno-demokratski občinski odbornik kot najstarejši od novovoljenega občinskega odbora Karl Čeh že te dni poverjen, da skliče za sredo ali četrtek v prihodnjem tednu volitev župana. Ni izključeno, da dobi tudi Maribor socialno-demokratskega župana.

— Poverjenik za javna dela dipl. agr. A. Jamnik sprejema stranke redno vsako sredo in vsako soboto od 9. do 13. ure na Turjaškem trgu 1/II.

— Ustavite se v nedeljo pred Slonom, Evropo, Zvezdo. Presevom in Trubarjevim spomenikom, pred stolno, šentjakobsko, trnovsko in šentpetrsko

oerkvijo, na ogalu Rimske in Bleiweisove ceste, v Spodnji Šiški pred cerkvijo in na južnem kolodvoru, kjer bodo na prodaj znaki in odkupnice za dečji dan. Naj ne gre nihče mimo teh prostorov, ne da bi položil za revno ljubljansko dečo po dnevnih zavetiščih svojega prispevka. Od uspeha dečjega dneva je odvisen nadaljnji obstoj dnevnih zavetišč. Sramotno bi bilo za Ljubljano, ako bi morali ob koncu šolskega leta zatvoriti to velevarno socialno pravico, kjer se deca obvaruje pogubnega vpliva ceste. Pomislimo, da ogroža le neznatno število pokvarjene dece vso ostalo dečo. Obvarujemo svojo dečo s tem, da obvarujemo tujo dečo.

— V Maribor sta dospela višja šolska nadzornika dr. Poljanec in dr. Grafenauer v svrhu nadziranja šolskih zavodov.

— V Laškem je postal župan naš somišljenik dr. Fran Roš. Tudi vsi svetovalci so demokratije. Čestitamo Laščanom na tako lepem uspehu!

— Novi župan v Trbovljah. Iz Trbovelj nam pišejo: Tu je bil izvoljen za župana komunist Hacin, rudar v Trbovljah, za podžupana pa pristaš iste stranke Podstudenšek, rudar iz Hrastnika, znan pod imenom »Masa«, niederc. Soudeleženci lanskega komunističnega napada na železnico so namreč pripovedovali, da je hrastniške četnike baje vodil Podstudenšek in jim poveljeval z besedami: »Masa, niederc in »Masa, napreje! Ta mož je torej naslednik nedavno umrlemu podžupanu, vrlemu gosp. Ivanu Kramerju.

— Vera v Avstrijo na Koroškem tako peša zlasti med slovenskim prebivalstvom, da so si celovški nemški nacionalci naročili z Dunaja državnega predsednika dr. Hainisch samega, da jim pride na pomoč zaročiti strahove, ki se pojavljajo na Koroškem. Dr. Hainisch se je odzval vabilu ter prišel na Koroško v spremstvu kancelarja dr. Mayrja. Deželni upravnik dr. Lemisch je na to vodil državnega predsednika po Koroškem ter ga pripeljal 31. maja tudi v Velikovec. Dobro vas in Železno Kapljo. Po vseh teh krajih so se vršile komedije, proračunje v to, da bi ljudstvu nametali peska v oči, da bi še vedno verjelo, da ostane Koroška na večne čase avstrijska in nemška. Dasi so vodili dr. Hainisch okrog kot plesočega medveda ter skušali zanižati zanimanje ljudske mase, vendar se ljudstvo ni dalo speljati na led in je ostalo docela hladno in se ni nikjer v znatnejšem številu udeležilo sprejemnih svečanosti. Korošci pač vedo, da je nemškemu gospodstvu na Koroškem odbila že zadnja ura, zato jim tudi dr. Hainisch ne more zamazati oči, da bi ne videli dogodkov, ki se pripravljajo.

— Iz Negotina v Srbiji nam pišejo: V nedeljo 22. maja so priredili tukajšni slovenski fantje 9. peš. polka domačo veselico v polku. Igrali so burko »Kakršen gospod — tak sluga«. V igri so nastopali vojaki-Sokoli in vojaki so tudi deklamirali. Vse vloge v igri so bile dobro naštudirane in dasi je bila vsa inscenacija najprimitivnejša, izvršil je vsak pohvalno svojo nalogo. Mnogo prisrčnega smeha je nam pripravil »Lipe« v svoji originalni »adjustrirung«. Tovariši — Sokoli — so nad vse precizno in pohvalno izvršili svoj nastop. Predvsem so bile vaje na drugo naravnost krasne. Tudi deklamacije, ki so jih predavali po jedan Srb, Hrvat in Slovenec so bile lepe. Zlasti nam je globoko segala v srce »Pesem iredentistov« Iga Grudna. Pripomnimo še, da se je udeležilo zabave: polnoštevilni častniški zbor s polkovnim komandantom na čelu, župan mesta Negotin in veliko število meščanov. Med posameznimi točkami je izborna svirala divizijska godba iz Zajčara. Po dovršenem sporedu smo pa plesali »kolo« in zapeli par naših, vedno lepih pesmic. Iz srca se zahvaljujemo vsem tovarišem, ki so nam priredili to lepo zabavo in le želimo, da bi imeli zopet kaj kmalu priliko videti njih nastop pri igri, Sokolu in deklamaciji. — Negotinčan. — (Iz tega dopisa je razvidno, da se naši vojniki prav dobro počutijo v Negotinu in da žive v najlepših odnosih s tamkajšnjim prebivalstvom. Beležimo to z največjim zadoščenjem. Uredništvo.)

— K mežnemu gibanju odvetniških namestnikov se nam poroča, da je odbor odvetniške zbornice izvolil ošek treh članov, ki naj stopijo v razgovor z zastopstvom strokovne skupine Društva zasebnih uradnikov glede vsebine odvetnikom poslane okrožnice.

— Iz Kostanjevice pri Krškem smo prejeli in objavljamo radi tole pismo: V sobotni številki »Slov. Naroda« z dne 29. maja 1921 se nahaja med dnevnimi vestmi neko poročilo radi stanovanjskih razmer — iz Kostanjevice pri Krškem od neimenovanega. Ker se to poročilo tiče stanovanja podpisane v Kostanjeviškem samostanu in niso vel podatki resnični, tako se čuti podpisani primoran resnici na ljubo prijaviti, da šteje njegovo stanovanje samo pet in ne devet sob in njegova družina s služkinjo pet oseb. Kar pa se tiče pisarne in stanarine, o tem pa razprava ni na mestu. — Jožef Rohrmann, notar.

— Nemška propaganda za izseljevanje dolenskih delavcev v Avstrijo.

Jo. Na Dolenskem, zlasti okoli Kočevja, je brezvestna nemška družba razširila čudne vrste propagando za izseljevanje mladih delavcev v Avstrijo. Delavcem obljublja dober zaslužek v Avstriji, posebno v rudnikih. Neizkušeni delavci pridejo v Maribor brez dokumentov, toda z gotovim zneskom denarja. V Mariboru pa obstoji drugi del propagande, ki odpravlja došle delavce po stranskih potih čez mejo. Ko pridejo delavci v Avstrijo po ovinkih kot tihotapci, jih tam primejo, poberejo ves naš denar ter jih izenejo nazaj. V Mariboru jih seveda čaka kazen radi nedovoljenega izseljevanja. Nato jih morajo poslati po odgovor zopet domov na Dolensko. Opozorjamo naše politične oblasti na to izrabljanje dolenskih delavcev.

— Transport trupel generalov Mišića in Popovića. Včeraj sta dospela v Maribor voza s trupli generala Petra Mišića in generala Popovića. Prvi gre v Beograd, drugi pa v Rumo.

— Iz rudarske službe. Minister za gozde in rudnike je višjega rudarskega komisarja inž. Iga Pečarija, predstojnika okrožnega rudarskega urada v Ljubljani, imenoval za rudarskega svetnika v VII. činovnem razredu in Lojzeta Dularja, pisarniškega ravnatelja rudarskega glavarstva za Slovenijo v Ljubljani, pomaknil v VII. činovni razred. Nadalje je rečnega ravnatelja in Ivana Čermića, kancelista pri okrožnem rudarskem uradu v Celju, izločil iz skupine pisarniških ter ju uvrstil v skupino administrativnih rudarskih uradnikov, abiturienta Janka Kogovška pa imenoval za administrativnega praktikanta pri okrožnem rudarskem uradu v Ljubljani.

— Imenovanja v območju zdravstvenega odseka za Slovenijo. Imenovani so: računski revisent Frano Selan za računskega svetnika v VIII. činovnem razredu; računski oficijal Alojzij Adamič in Frano Hartman za računski revidenta v IX. činovnem razredu; računski asistent Ivan Hrovatin in Vladimir Pavlič za računski oficijal v X. činovnem razredu; računski praktikant Anton Elsner za računskega asistenta v XI. činovnem razredu ter adjunkt Janko Jerala za upravitelja v VIII. činovnem razredu.

— Naredba o nakupovanju kuriva in stavbnega lesa v veleposelstviških gozdih interesentom agrarne reforme v Sloveniji je objavljena v »Uradnem listu« št. 60.

— Poziv k prijavi. Mariborska puškova okružna komanda poziva k prijavi rez. peš. potporočnika Frana Kallina, rojenega leta 1897., pristojnega v Trst. Imenovani je v mesecu februarju t. l. navedel kot svoj naslov v Univerza Zagreb, a vsa tja naslovljena pisma so se kot nevročita vrnila.

— Osebnosti v pošte. Imenovani so za poštne oficiale poštne asistente: Anton Gučko, Vladimir Jazbec, Fran Deržaj, Jernej Hočevar, Alojzij Jurjelc, Stanko Gaberšček, Adolf Sadar, Zorko Kambič, Franc König, Anton Pečnik, Josip Schager, Stefan Šaka, Miloš Ambrožič, Vladimir Bajuk, Peter Carrar, Ludovik Primosch, Ivan Stibilj, Anton Mak in Franc Novak v Ljubljani in Julij Kustrin v Mariboru; za poštne oficijalke poštne asistente: Danica Kobal, Kristina Kokalj, Amalija Gliha in Mara Podboj v Ljubljani.

— Zamenja kronskih bankovcev. Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno: Po rešenju ministrstva za finance z dne 31. maja 1921 se podaljša rok za zamenavo eno- in desetkronskih bankovcev avstro-ogrske banke do vstevši 11. junija 1921. Od tega dne naprej se ti bankovci ne bodo več prejemali v zamenavo. Če komisije ne bodo mogle do tega dne izvršiti zamenavo, bodo izdale strankam za položne bankovce začasna potrdila in jim izročile obračune naknadno. Obšatstvo se opozarja na tozadevni razglas v »Uradnem listu«.

— Uredba o devizah in valutah. Finančna delegacija objavlja po naročilu generalnega inspektorata uradno: Ministrski svet je v seli dne 1. t. m. sklenil premembo Uredbe o devizah in valutah (Ur. list št. 58/149 ex 1921) v tem smislu, da v članu 9 odpade predzadnji stavek, ki zahteva od kupca devize garancijo v obliki akcepta (solomonice). Prememba se objavi tudi v Službenih Novinah.

— Stavbna in javna dela. Dva polna meseca sta letos za stavbna dela deloma vsled pomanjkanja zidarjev, deloma vsled štrajka po nepotrebnem zapadla brezdelju. Če dela danes od 100% delavcev jih le 30 ali morda 50%, treba pomisliti, da se bliža selilni rok avgust in da imamo do tja le še dva meseca, v katerih pa morajo biti hiše tako osušene, da bo mogel gospodar dobiti oblastveno prebivalno dovoljenje. In koliko družin čaka že na preselitvev in stanovanje sploh! Zdjaj pa pogledmo to letošnjo (drugo) stavbno sezono: Južna železnica ima svojo hišo ob Resljevci cesti izdelano in tja se bodo v avgustu zlahka preselile uradniške družine iz kolodvorskega poslopja. Uradniški hiši Jadranske banke in Pražakovi ulici se snazi in ometava, pa manjka še oken. vrt i. dr. Novo poslopje na vreglu Wilsonove in Ceste na južno železnico je izdelano in bo v kratkem uporabno. Ob Ahaclevi cesti ometavajo še Poženelovo vilo, dočim je sosedna vila ondi že osušena. Na stavbiških bivšega vojaškega oskrbovališča se zgrajba palača Kreditne banke in poslopja trboveljske premogovne družbe nadaljuje, dočim je poslopje Kreditne banke v podaljšani Beethovnovi ulici izdelano. Poleg državne obrtne šole je

rova stavba dograjena, a še ne osnažena in vporabna. V mestu in predmestjih se je izvršilo obilo adaptacij in več hiš preobrazilo. Pošta uprava ima zasedeno dvorano Filharmonije in mestno šolsko poslopje na Vrtači. Zakaj se ne zahteva od ministrstva, da si zgradi v Ljubljani uradne prostore samo? V Spodnji Šiški in ob periferiji mesta se je dogradilo par priličnih hiš, ki so deloma že vporabne. Ob Miklošičevi cesti se je zgradba poslopja Gospodarske zadrzne banke pričela. Osuševalna dela v glavni strugi Ljubljanske čake, da pride bager z Angleškega, ki bo kopal tla, ker z lopatami in krampi ne bomo dočkali poglobitve tudi do prihodnjega stoletja ne!

— O skrivnostnih mrtvih. O tej zadevi nam poroča naknadno naš mariborski dopisnik nastopno: V zmislu besedila brzojavke ministra Jovanovića na mariborsko carinarnico gre tu za 14 med vojno v tujni umrlih Srbov in dva Bolgara, torej skupno za 16 trupel in sicer večinoma žensk. Transport je došel v noči 30. maja v treh vagonih iz Špiča, do tam pa z avtomobili, ki jih je spremljal švicarski oficir, kar je dalo največ povoda za razna ugibanja. Le iz previdnosti in vsled predpisov je obmejna carinarnica pustila komisijonarno pregledati dve rakvi. Ker gre za tranzitni transport je bil ta na prošnjo ministra Jovanovića brez nadaljnjih ovir puščen naprej.

— Kolesarska nadloga. Pišejo nam: Od ljudske šole na Vrtači, po Cesti na Rožnik in »Večni poti« vozijo kolesarji brezizjemno po hodnikih in pešpotih. Navadno nimajo ne zvoncev, po noči ne luči, vozijo mimo človeka v taki bližini in brzini, da je človek vedno v nevarnosti povoženja ali poškodbe, v čemernem vremenu se ga oblači do glave. Kje pa je naša policija, ki je nikdar ni videti tam? Svetoval bi, da se napravijo na račun občine tablice, ki zabranjujejo tam kolesarsko vožnjo in naj običnost vsakega kršitelja tega predpisa naznači policijemur ravnanju, da ga opozori na javni red in z vsoto strogo kaznuje.

— Strela. Iz Zatične nam poročajo: Sinoči ob pol 10. je treščila strela v veliko in košato hrustko, stoječo pred Špančevu hišo na Dobravi. Strela je razcepila drevo, šla po koreninah v bled in tam ubila dva vola. Posestnik trdi s tem veliko škodo. — Ob tem času ni znano, če je bil Španc zavaroval domačo živino. Priporočamo našim posestnikom in kmetom, da zavarujejo svoja posestva in zemljišča ne le proti toči, ampak tudi proti »hudi uri« in požaru, kajti izkušnja uči, da je to potrebno in jako umestno.

— Pustolovci in trgovina. V Ljubljano se zadnje čase kaj radi zatekajo dunajski pustolovci, ki izrabljajo za svoje žrtve ljubljanske trgovce, posebno one, kateri imajo zveze z dunajskimi trgovci. Pred dnevi smo kratek zabilježili goljufije dunajskega pustolovca Richterja. Ta elegantni goljuf je prišel v Ljubljano in se predstavil tukajšnji tvrdki Hedžet & Koritnik kot uradnik in zastopnik dunajske tvrdke Hrouda & Co. Izjavil je, da potrebuje 6000 dinarjev za carino, ker ima v Špiču zaboj čevljev. Tvrdka je na podlagi dobljenih informacij zaupala in mu sprva izročila 18.500 K. Pustolovec se je na to odpejal v Maribor, od koder je zopet telefonično zahteval 20.000 K. Z Dunaja je v Ljubljano prispela tudi fignirana brzojavka, ki stvar potrjuje in da bo kreditirani denar izplačan. Pustolovec je še v tretjič poskusil svojo srečo in zopet prejel 28.000 K. Na to je neznan kam izginil. Z Dunaja pa je potem od tvrdke Hrouda & Co. dospela v Ljubljano brzojavka kratke vsebine: »Alles Schwindel!« — Ta novi trik mednarodnih goljufov priobčujemo s pripombo, da je našim trgovcem potrebna skrajna in vestna previdnost v občejanju z dunajskimi in drugimi inozemskimi trgovci. Pustolovec Richter je bil res pred meseci uslužben pri omenjeni dunajski tvrdki, a je bil v aprilu odpuščen. Richter je najprej pobegnil na Dunaj, kjer bi ga bili kmalu prišli, a je policiji dan popreje pokazal poto.

— Popravek. K aretaciji Ludvika Richterja, ki je spremljal vagon z blagom tvrdke Hrouda & Co. na Dunaju pripominjamo, da ni bila v toliko točna, ker pri tem tvrdki Hedžet & Koritnik v Ljubljani in Sostari v Mariboru niste bili oškodovani. Richterja so aretirali na Dunaju, ker ni bil upravičen prevzeti za trdno denarja in ker ga je zapravlil.

— Aretirani berači. Ljubljanska policija je začela z vsoto vneto čistiti beraško nadlogo. Tekom zadnjih dni je aretirala 10 beračev in dve beračici, med njimi tudi več »lajnarjev«. Pri nekaterih so dobili zelo mnogo novega kovanega drobiža. Zanimivo je, da se je med berači nahajal tudi posestnik Ive Petkovič iz Latince na Hrvaškem. Berač je v šolskem drevoredu.

— Najdeni utoplenec. V Kamniku so 31. maja opoldne šolski otroci našli v sredi Bistrice med Stranjami in Gočim utoplenca. Sodna komisija je dognala, da je utoplenec neki neznan, okoli 60 let star berač, ki je najbrže po nesreči padel v reko, kar dokazuje tudi na čelu rana in izpovedbe nekaterih priči.

— Smrt z revolverjem. V petek popoldne se je igrala v Kamnici pri Mariboru 18letna zidarjeva hči Elizabeta Oblak z nabitim revolverjem, ki se je sprožil in usmrtil deklico.

— Slepa mladina na Bledu. Dne 24. in 25. maja so posesti slepi iz zavoda za slepe v Ljubljani našli Bled. Tu so užili dokaj zabave, razširili pa tudi svojo duševno obzorje, spoznavačjo napredek našega ožja domovja.

Isleti so za slepe mladino velike važnosti, zakaj le v prirodi sami dobe jasno razne pojme, katere si videči brez težav prištevajo. Želim slepcom še mnogo sličnih izletov, želim jim pa tudi povsod tako iskrene naklonjenosti, kot se je bili deležni na Bledu od grajskega g. Ivana Kenda. Hvala mu! Pomojajmo ga!

— Smrtna kosa. V Ljubljani, v Nunki ulici št. 3 je umrl v visoki starosti 98 let železniški vojakovec g. Mihael Oblak. P. v m!

— Razpuščen nemški društvi. V Mariboru sta razpuščeni društvi »Verband steirischer Geflügelzuchtvereine« in »Marburger Gewerbevereine«, ker nimata pogojev za svoj pravni obstoj.

— Uvedba selške službe na Pragersko. S 1. junijem se uvede pri poštnem uradu Pragersko dostavljanje poštnih pošilk po selškem pismošiši v sledečih krajih: Frajstani — Pragersko (razen krajnjega dela Pragerske, v katerem se pošilke itak redno dostavljajo), Sp. Polskava, Stragoinci in Šikola. Dostavljalo se bo vsak dan, razen nedelj. Z zadnjim majem prenehati poslati poštni nabiralnici Spodnja Polskava in Stragoinci.

— Razpisane tobačne trafike. Na bivšem Kranjskem so razpisane tobačne trafike v naslednjih krajih: v Žirih št. 3 in 54 (obe trafiki se združita v eno samo novo trafiko); na Rakeku št. 56 in 124 (obe trafiki se združita v eno samo novo trafiko); v Dolenjem Logatcu št. 87; v Dvorski vasi št. 31 (davnji okraj Velike Lašče); v Poštniku št. 14/20 (davnji okraj Litija); v Dolenjih Prekopih št. 26 (davnji okraj Kostanjevica); v Snehovih št. 25 pri Ljubljani; v Kotu št. 61 pri Semiču ter v Krašnji št. 39 in 56 v davnjem okraju brdskem (obe trafiki se združita v eno samo novo trafiko). Natančen razpis trafik je priobčen v »Uradnem listu« št. 59.

— Razpisane poštne službe. Razpisane so pošte v Planini pri Rakeku (II-1), v Pištanju (II-2) in odpravniska služba v Dragatušu (III-4). — Prošnje je vložiti v 14 dneh.

— Mestna zastavljavnica ima tomesčno dražbo dne 9. junija t. l. ob 3. popoldne.

— Državna posredovalnica za delo. Dela iščejo: pisarn. moči, kovinarji, peki, mlinarji, mesarji, strojniki, kurjači, trgovski sotrudniki, prodajalke, natakarji, natakarice, hotel, sobarice, tesarji, zidarji, polj. delavci, polj. delavke, pekarice, boln. strežnica, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: hlapci, dekle, monterji, ključavničarji, mizarji, čevljarji, tesarji, kovin. brusarji, ključavničarji za orodje, vzgojiteljica, hotel, kuharice, služkinje, kuharice, vajenci.

— Koncert v hotelu Tivoli. V soboto 4. t. m. od 16. do pol 20., v nedeljo 5. t. m. od 10. do 13.

— Opozorjamo p. n. trgovce in tobakarne na današnji oglaš na zadnji strani Ciril in Metodovih vžgalic, ki jih priporočamo. Noben trgovec in nobena tobakarna ne sme biti brez njih! Konsument je, zahtevajte edino le to vrsto!

Zdravstvo.

— Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske. V času od 22. do 28. maja se je rodilo v Ljubljani 33 otrok, in sicer 14 moškega in 19 ženskega spola. Umrla je 20 oseb. 10 moških in 10 žensk, med njimi 11 tujcev. Za jetiko je umrlo 7 oseb, za pljučnico 2, za otroško vročico 1, vsled možganske kapi 1, vsled raka 2, vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov 8, vsled slučajne smrtni poškodbe 1. Od nalezljivih bolezni je bil prijavljen 1 slučaj davice in 1 slučaj otroške vročice.

Društvene vesti.

— Predpriprave za »Zegnanje v Trnovcem, ki ga priredi pevsko društvo »Kraško« Trnovcem 26. t. m. v Hribarjevem gaju, se vrše z nepopolno naglasic in vestnostjo. Še nikdar toliko zabave!

— Politčno in gospodarsko društvo za vodmatski okraj je imelo svoj občni zbor dne 28. maja, kateremu je predsedoval g. predsednik rač. svetnik J. Šircelj. Po nagovoru g. predsednika je podal tajniško in blagajniško poročilo g. V. Fortič, kateri je v svojem govoru omenjal delovanje društva v preteklem letu. Na njegov predlog se društveno pravila spremenila v toliko, da bo društvo imelo sedaj 12, namesto prejšnjih 9 odbornikov. Izvoljeni so bili v odbor sledeči gg. J. Šircelj, S. Praprotnik, V. Požar, F. Frankovič, A. Turšič, D. Verbič, J. Roš, F. Obličnik, A. Bizjak, O. Vidic, J. Pavšek in V. Fortič. Kot namestnik pa: g. F. Hribar, P. Kotnik, F. Kunc in P. Zupančič. Nadalje je poročal g. Fortič glede knjižnice za vodmatski okraj, da se dosedaj ni posrečilo odboru pridobiti za primeren lokal. Upanje pa je, da se v tekočem letu to posreči, ter da potem knjižnica zopet služi svojem namenu. G. S. Praprotnik se je izreče zahvalo, ker hrani knjižnico in omare, ki se nahajajo v najboljšem redu. Po izbranju dnevnega reda zaključil g. predsednik z apalom na navzoče, da naj vsi posvetijo svoje moči v prosoj društva, občni zbor.

Odoevniška zbornica za Slovenijo.

Dne 31. pref. m. popoldne je imela odvetalska zbornica v sodni palači svoje letno zborovanje, ki je bilo jako dobro obiskano. Pred dnevnim redom je zbornični predsednik dr. Majaron podal zanimivo poročilo o sklicanju in zasedanju komisije v Beogradu, ki je je naloge, da izdela načrt enotnega zakona o odvetnikih. Sedaj ima vsaka pokrajina (Srbija, Slovenija, Dalmacija, Hrvaška, Vojvodina, Bosna in Črna gora) svoj odvetniški red. Ti zakoni so jako različni, zlasti kar se tiče pridobivanja pravice do odvetništva, nezavisnosti advokature od upravnih ali sodnih oblasti ter stanovske organizacije. V komisiji je poklical minister pravde iz vsake navedenih pokrajin po jednega višjega sodnega uradnika in po jednega odvetnika (iz Slovenije dvor, svetnika dr. Škerlja in dr. Majarona), tako da je štela komisija 16 članov, ko se je sešla dne 18. maja na prvo sejo v Beogradu. V svojem otvoritvenem govoru je poudarjal minister pravde g. Djuričić, da naj bi komisija napravila nekaj predračit, ki se potem razpošlje vsem obstoječim odvetniškim korporacijam, da oddajo o njem svoja mnenja in nasvete. V zvezi temu, da so bili zastopani praktiki tako različnih sedanjih odvetniških redov, se je komisija vendar hitro zjednila glede principov, na katerih naj sloni nov enotni zakon o odvetnikih, ko so že sedaj v Sloveniji in Dalmaciji veljavni principi svobodnega pristopa k odvetništvu, nezavisnosti in avtonomije stanu po posebnih komorah. V podrobnem se je gledalo na to, da se povzdigne umstveni nivo in zavaruje čut dolžnosti in odgovornosti odvetnikov, to zadnje zlasti s stroгим disciplinarnim redom. Komisija je po osem dnevnem zborovanju redigirala predračit, o katerem se bode, kakor rečeno, izjaviti odvetniškim zastopstvom in višjim sodiščem, da bo kasneje mogla komisija, najbrže pomnožena, izdelati dokončno osnovo jedinstvenega odvetniškega zakona.

Po tem, v podrobnostih zelo informativnem izveščju predsednikovem, je zbornični odbor podal poročilo o svojem in disciplinarnega sveta poslovanju v l. 1920.

Kultura.

Repertoire Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Sobota, 4. junija: Kozarec vode. Red B. Nedelja, 5. junija: Elga. Red D. Ponedeljek, 6. junija: Kozarec vode. Red C.

Opera:

Sobota, 4. junija: Carmen. Red D. Nedelja, 5. junija: Vaška šola. Pieretina pajčolan. Red B. Ponedeljek, 6. junija: Zaprt.

— Srbska književna zadruga. Kapetan Drag. T. Milivojević je imenovan poverjenikom srbske književne zadruge in je pričel nabirati naročnike za 28 kolo. To kolo sestoji iz štirih knjig, vezanih v trdem platnu, modre barve — kot dosedaj in stane na leto 25 dinarjev. Plača se lahko dvakrat po polovici. Knjige pa dobijo naročniki najkasneje do polovice meseca julija t. l. Knjige so sledeče: »Stihovi« Sime Pandurovića, »Medju svojima«, roman Svetozara Čorvića, »Junak našega doba« od M. Ljermontova, »Spomenica« Stefana Novakovića. Kdor bi hotel od bratov Slovenov, Hrvatov in Srbov postati naročnik, naj pošlje naročnino celo ali polovico g. kap. Milivojeviću. Aleksandrova cesta 16/I., z navedbo svojega imena in točnega naslova stanovanja. Procenti poverjenika se bodo porabili za dobrodelne namene.

— Jugoslovenska razstava vezena v Pragi. Kolo srpskih sestara je priredilo v Pragi v razstavnem paviljonu krasno izložbo jugoslovenskih vezenin. Prirediteljica je ga. Hristićeva, predsednica Kola, znana tudi našim ženam. V Peči veze okoli 3600 srbskih sirot, ki dobivajo po 600 dinarov na mesec. Vse delajo po starih, predvinih narodnih vzorcih. Umetnost vezanja se je razvila najprej na Kosovskem polju. Žene so predle, same barvale predvino in si same izmisljale vzorce resnične umetnosti. Rdeča in modra barva prevladujeta; a tudi črna barva ni redka. Rdeča je srbska, modra turška kri, črna pa so gavran, ki poletajo nad grobovi kosovskih srpskih junakov. Razstava je silno bogata ter vznjuba veliko zanimanje. Srbinke opozarjajo z njo češko trgovce na jugoslovensko narodno umetnost, ki ji ni kmalu para na svetu. Hkratu ima razstava narodno-propagandni namen.

— Glasnik ministrstva za narodno zdravje. Majaka številka tega izborna urejevanega lista priobčuje na uvodnem mestu dr. Černičev članek »Naš pokojnik« s sliko dr. Ivana Oražna. Nadalje piše primarij dr. Al. Zalokar o »abortusu z gospodarskega stališča«. Dr. Bajlić piše o jeziku srbskih in hrvaških zdravnikov. List stane letno 20 dinarjev.

— Stanojević Vlad. S. dr., sanitetski major: Preko Albanije na ostrvo smrt. Iz dnevnika Moravske stalne vojne bolnice. Beograd, 1921. Izdaje Civjanovićevo. Str. 34. Ilustriral Ivo Tjardović. Cena 8 din. Drobna je ta knjižica, a njena vsebina strašna. Slika beg Srbov iz Niše preko Skadra na otok Vidov leta 1915. Kaj so Srbi od 21. oktobra 1915 do marca 1916 prestali na begu preko Albanije, Črne gore, preko morja na Krk in na otok Vidov, je neverjetno, nezasišano. Kakor so umirali, je veličastno! Oim prej prinesemo vsaj nekaj odlomkov iz te brošure srpskega vojaškega zdravnika. Naj vidijo Slovenci znova, kako so se Srbi žrtvovali za — Jugoslavijo! Otok Vidov je en sam ogromen žrivenik, na katerem so goreli celi kraji Srbije.

(ref. dr. Pirc), nadalje o računih zbornice iz podporne zaloge v proštem upravnem letu ter o proračunu pa l. 1921 (ref. dr. Lovrenčič). Koncem l. 1920 je bilo vpisanih 170 odvetnikov in 64 kandidotov. Zelo se je pomnožilo zastopstvo revnih: samo pri ljubljanskem dež. sodišču je bilo opraviti 313 ex offio-zagovorov. Podporna zaloge se je vsled naklonila Zveze slovenskih odvetnikov zvišala na okroglo 24.000 K. Zbornični prispevek za l. 1921. se je glede na naraščajoče agende zbornične pisarne določil na 250 K od člana zbornice in 100 K od koncipienta. Poročila so bila odobrena.

Na dnevnem redu je bila tudi pritožba dr. K. Tschellusa v Mariboru, ki je vsled opcije za Avstrijo prenehal biti naš državljani in ga je zaradi tega odbor izbrisal iz imenika odvetnikov. Pritožba se je opirala na to, da bi imel pravico tu izvrševati odvetništvo, dokler ni zadobil drugega državljanstva. Občni zbor je ta razlog in pritožbo sploh po motiviranem poročilu predsednika dr. Zirovnika zavrnili.

Vršilo se se potem dopolnilne volitve. Za zborničnega predsednika je bil izvoljen z vsemi oddanimi listki g. dr. Majaron, ki je z izjavo, da sprejme častno izvolitev, nastopil edenindvajseto leto zborničnega predsedstva. V odbor so bili zopet izvoljeni g. dr. Vodusek kot član in gg. dr. Kokalj ter dr. Novak kot namestnika. — Za predsednika disciplinarnega sveta na mesto g. dr. Trillerja, ki je zopetno izvolitev zaradi drugih poslov odklonil, je bil izvoljen g. dr. Fran Tominešek. V disciplinarni svet so bili voljeni kot člani gg. dr. Novak, dr. Ravnhart, dr. Trejo in dr. Triller. — Zbornični pravdnik ostane po soglasni izvolitvi g. dr. Tekavčič, njegov namestnik pa g. dr. Pirc.

Konečno se je izvršila volitev 10 odvetnikov, ki se predlagajo višji dež. sodišču kot izpraševalni komisarij za odvetniške izpite. Pri »slučajnostih« so bili razgovori o nekaterih stanovskih zadevah, ki naj služijo odboru pri nadaljnjem poslovanju. Zborovanje je trajalo okoli tri ure.

— V obrambo. V »Slovencu« me je napadel nedorasel študent, domisljalje si, da piše kritiko o umetniški razstavi. Za ta otročji napad je odgovoren g. dr. Fr. Stelč, pod čigar pokroviteljstvom se je kritika priobčila. Ne zdelo bi se mi vredno odgovarjati na tak neresen in nestvarjen konglomerat nezrelosti in plod mladostne domisljalosti, storim to le iz vzroka, ker obstoja klika, katerega nam preti uničiti našo glasbeno, gledališko in v podobljajoč umetnost. — Je to žalosten in značilen pojav sedane boljševiske dobe. — Ker piše g. Vavpotič stvarjen in obširnejši odgovor na podlo »Slovenčev« kritiko, se jaz omejim le še na izjavo, da ne razstavim več svojih umetnin v Sloveniji, dokler je na krmlu »Slovenčev kulturni teror«. — Maksim Gaspari.

— Ilustriran list »Plamen«. Izšla je 10. številka tega že dokaj, a še premalo razširjenega ilustriranega slovenskega dvomesečnika. Prinaša zopet obilo aktualnih in krajin-skih slik. Posebno zanimiv je portret dr. Josipa Wilfana, vodje Jugoslovenov v anektiranem ozemlju, ki je bil izvoljen pri zadnjih političnih volitvah v dveh okrajih za poslanca v rimski parlament. Portret je narisal s srečno roko prof. S. Santel. Nadalje prinaša »Plamen« sliko ob obisku češkega pev-skega društva »Hlahol« v Ljubljani, slike o Beli Krajini in razne partije ob Soči itd. — Vsebinske številke je nastopna: I. Zorec: Zmote in konec gospodične Pavle (nadaljevanje); V. Jelenc: Jugoslovensko dobrovoljstvo; Ks. Meško: Pevci in Utva; Rokoko (pesmi); Rado Murnik nam predstavlja sedmega ženina naše Koprnece z ilustracijami »pisateljice Vide«. D. Inkostri: Kapital in delo v zvezi z jugoslov. dekorativno umetnostjo z več slikami. Ks. Meško: V megli in Prošnja. M. Kunčič: Pozabljenje in P. Petruška: Pijanček (pesmi), Politična kronika, Nove knjige in Razno. Pod črto nadaljuje kriminalni roman I. Š. Orla: Pasti in zanke. — »Plamen« se naroča v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 19; novi naročniki lahko dobijo še vse že izšle številke. List toplo priporočamo.

— Gulif Gvidon: Parni kotli. V Ljubljani, 1921. Založila Jugoslovenska knjigarna. Znanstvene knjižnice zvezek 1. Po vzgledu češke zbirke »Za vzdrževanje« smo končno tudi Slovenci dobili popularno znanstveno knjižnico, ki bo prinašala kratke in praktične razprave iz vseh strok vede. Hitro se boš lahko informiral iz takih zveščičev ter ne bo treba iskati debelih knjig, ki so vporabne končno le strokovnjakom. Inž. Gulif je posestnik parnih kotlov, delovodjem in drugim praktičnim osebam, zlasti pa naraščajo. V splošnem podaja spis vse, kar treba vedeti o parnem kotlu. Terminologijo je deloma ustvaril po slovenskem in drugih slovanskih jezikih. Priložen je tudi slovensko - nemški slovarček in prinaša veliko število šematičnih skic in slik kotla in njegovih delov. Posamezna poglavja so tudi čisto znanstvena ter vpoštevajo najnovejšje izume na tem polju. Knjižgo toplo pozdravljamo in priporočamo.

Danes vsi na Vič k otvoritvi Sokolskega doma!

Sokolstvo.

Nova trdnjava.

Na Viču otvorijo v nedeljo, 5. t. m. novi Sokolski dom. Veseli, ponosni so lahko bratje Sokoli na krasni sad svojega dela. Takih Sokolskih domov si želimo po vsej Sloveniji: trdnjav jugoslovenske misli, vrela rodoljublja, demokratizma, kulture in sovražstva proti vsemu reakcionarstvu in državnemu prevratništvu. Vse, kar ljubi jugoslovenski narod in našo državo, se mora udeležiti v Sokoli. Kdor je iskren Jugosloven, ta mora biti Sokol.

12 let že obstoja viški Sokol. Telovalil je zadnji čas v šolskem poslopju, dokler mu niso narasla krila tako močno, da je potreboval lastnega doma. Takoj po prevratu si je Sokol ustanovil društvo za zgradbo in vzdrževanje Sokolskega doma na Viču. Srečo je imel s svojim odborom: na čelu mu je stopil večletni bivši aginitelovadni načelnik, podjetni in požrtvovalni Avgust Praprotnik, ravnatelj Jadranske banke, kot predsednik je deloval današnji načelnik Tone Thaler, kot tajnik Fr. Golob in blaginjak Jože Lokj. Vzorno so delali: kupili so hišo in stavbišče na Glincah nasproti cerkve ter dokupili še nekaj sveta, da je bilo za dom prostora dovoljno. Po načrtu ing. Osredkarja je izvršil lepo zgradbo viški zidarski mojster Fr. Marinič. Zidalo se je energično, ker zidarjem so z veselo požrtvovalnostjo pomagali tudi bratje Sokoli. Visoko, svetlo in zračno poslopje ima 19 m dolgo in 10 m široko dvorano (telovadnico) ter kot podlažje še 5 m globok in 10 m širok oder za gledališke predstave, koncerte, predavanja t. dr. Oder je praktičen; garderoba je pod odrom. Kulise (5 izprememb za sedaj) je naslikal slikar Ogrin na Vrhniki. Dvorana z električno razsvetljavo ima v ozadiju tudi balkon, ki služi kot galerija. V dvorani je prostora za 500—600 oseb. Sokol je opremljen z vsem telovadnim orodjem: vrhu tega ima tudi svoje letno telovadišče poleg nove šole.

»Zdravje in kultura!« sta gesla viske-mu Sokolu. »Moč in junštvo, delavnost in vztrajnost, npravnost in disciplina, ljubezen do domovine in svoboda!« je zapisal Tyrš Sokolom kot cilj in smoter. »Delavnost vsak dan, neprestana, dasi skoraj nevidna, je oduševljajoča« po Tyrševem programu tudi za viskega Sokola. »Imeti ime rodoljuba, to je jako malo, ako ne pokaže svoje delavnosti v gotovi stroki ogromnega dela, ki ga potrebuje domovina.« Je pisal Tyrš, in viski Sokol dela, vztrajno, nesebično dela. Njegova živahna odločna delavnost je vzorna! Krasni njegov Sokolski dom je spomenik bratske delavnosti viških Sokolov in o kulturnem delu dokazujejo že dosedanje prireditve v tem domu. Sokoli in Sokolke so namreč na Viču tekmo zadnjega leta. Še predno je bila stavba dovršena, uprizarili že 7 iger: Pinžgarjevo »Našo krti«, Meškovo »Mater«, Lahovo »Noč na Hmeljniku«, Tucićevo »Golgoti«, dve burki in Schnitzlerjevo »Ljubimkanje«. Lep repertoire! In igrajo prav dobro. »Preporoč!« ljubljanskih dijakov je uprizaril še Cankarjevo »Pohujšanje«. »Ljublj. Zvon« je priredil lep koncert in orkestralno društvo »Glasbene Matice« je nudilo Sokolom poseben umetniški užitek. V domu so se vsrša tudi poučna predavanja, pouk v plesu in lepem vedenju, dobrodelna veselica t. dr.

Okoli 350 rednih členov in členice šteje viski Sokol ter naraščajo obih spolov nad 120. Uspehi so veliki že doslej! In vendar ima to vrlo kulturno društvo svoje sovražnike. Odušno se hulska proti njemu, kakor bi izvestneži ne marali, da goji in budi vrli Sokol narodno zavestnost, zvestobo državi in domovini, kulturnost, značajnost, telesno in duševno zdravje ter mladeniško svežost! — »Pustite pes, naj lajajo, to kaže le, da jahate, bratje in sestre!

V nedeljo popoldne ob 9. je slavnostna otvoritev viskega Sokolskega doma; popoldne ob 4. se vrši velika javna telovadba z velezanimivim vzporedom. Sodeluje vojaška godba. Po telovadbi ljudska veselica na korist društva.

Vsi, ki cenimo Sokolstvo kot golitelja estetskega in kulturnega narodnega ideala, se udeležimo tega praznika marljivega viskega Sokola. Sestre, bratje, veselimo se napredka na še misli, ki si je zgradila novo, nezmagljivo trdnjavo!

Jos. K—n

— Sok. župa Ljubljana I. se udeležijo otvoritve Sok. doma na Viču v nedeljo. Zbirališče ob pol 8. pred Nar. domom. Društva Sokol I., Sokol II., Moste, Stepanja vas, Polje Ježica. — Predsedstvo.

— Sokol II. v Ljubljani se udeležijo otvoritve Sokolskega doma na Viču korporativno. Zbiramo se ob 7. jutraj na realki. Pozivamo k polnoštevilni udeležbi.

— Sokolska župa v Ljubljani pozivlja vsa bratska Sokolska društva, da se udeležijo slavnostne otvoritve prvega Sokolskega doma naše župe v svobodni domovini, 5. junija na Viču, v kar največjem in častnejšem številu in te tembolji, ker je Sokolski dom močnem spomenik nepreocenljive vztrajnosti in sokolske požrtvovalnosti naših bratov na Viču. Sokoli, pohitimo k bratom, da se v njihovem obseju poradujemo zopetne zmage Sokolske Misli. — Zdravlo! Predsedstvo Sokolske župe v Ljubljani.

— Sestaneč članov jezdnega oddelka Sokola v Ljubljani vrši se v ponedeljek dne 6. junija 1921 ob 8. uri zvečer v Narodni kavarni. Vdeležba je obvezna. Odbor.

— Župni zlet župe Ljubljana I. se vrši dne 31. julija 1921 v Ljubljani pri Sokolu II., kakor opozarjamo bratsko društvo.

Najnovejša poročila.

NAŠE INVESTICIJSKO POSOJILLO.

— d Beograd, 3. junija. Zastopniki beogradskih in zagrebških bank so v daljših pogajanjih stali ministru za finance nov predlog za investicijsko posojilo z naslednjimi pogoji: 1. V doseg tega cilja se ustanovi sindikat, ki bo pod navadnimi pogoji vzel nase obveznost, da izvede vpis in emisijo vsega zneska tega posojila v vsoti 500 milijonov dinarjev. 2. Treba je v prospektu označiti, da je to investicijsko posojilo najeto za to, da se popravijo in razširijo sedanje ter zgrade nove železniške proge, pristanišča, ceste itd. 3. Posojilo znaša nominalnih 500 milijonov dinarjev in se bo amortiziralo v 50 letih. Amortizacija se prične koncem tretjega leta po emisiji in najdalje koncem petega leta po emisiji. 4. Kurzi emisije so al pari, obresti znašajo 7% letno brez odbitka po prvotnem izplačilu v kuponih. 5. Amortizacijski načrt se določi v naprej in bo sestavljal del pogodbe o posojilu. V roku 10 let se posojilo ne more konvertirati, po preteku tega roka se obresti ne morejo znižati. 6. Obligacije tega posojila morajo biti po 100, 500, 1000 in 10.000 dinarjev. 7. Izplačilo v kuponih se mora točno razdeliti po rokih, državne blaginje in banke morajo biti pooblaščenec, da ob 2% proviziji vrši izplačilo kuponov in izvršilnih obveznic. 8. To investicijsko posojilo mora biti državno efektivno z jamstvom s hipotekami. 9. Investicijski objekti bodo v prvi vrsti jamčili za izplačilo obresti in amortizacijskih obveznic, v kolikor pa to ne bo zadostovalo, bo jamčil državni proračun. 10. Obveznice in kuponi tega posojila bodo oproščeni vseh javnih dajatev (davek, take, se in drugo), sedanjih in prihodnjih, istotako oprošča finančni minister od vseh davkov, javnega davka, takse za promet in vseh računov pri emisiji posojila med finančnim ministrom in sindikatom, med sindikatom in posameznimi zavodi, kakor tudi med zavodi med seboj. 11. Vsi državni izdatki iz tega posojila se morajo nadzorovati po parlamentarnem enketnem odboru, ki bi skrbel za pravočasno kritje pri izplačevanju kuponov in amortiziranih obveznic. Stroške vzdrževanja tega posojila nosi država. 12. Emisija tega posojila se mora zakonito urediti. 13. Obveznice tega posojila morajo biti kotirane na beogradski in zagrebški eventualno tudi na drugih domačih in tujih borzah. Takse za kotiranje plača država. 14. Država mora v obveznicah priznati pravico jamstvene sposobnosti za vsa jamstva. 15. Obveznice in začasna potrdila sprejema Narodna banka Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njene filijale ves čas, dokler traja posojilo. Za sindikatne banke morajo obresti znašati največ 6%, posojilo pa v višini 80% nominalne vrednosti za prva štiri leta, pozneje 75% in to za ves čas, dokler traja amortizacija in brez ozira na kurz. Za lombebarde teh prevzetih obveznic za nevpisane ostanke in obveznicah, ki so jih blaginje sprejele, banke ne jamčijo s svojim ostalim premoženjem. Ta lombebaridani kredit ne more tangirati eskomptnega in kontokorentnega kredita denarnega zavoda sindikata. 16. Vse efektivne stroške pri emisiji (tiskovine, formularji, obveznice, poštnina, potovalnin in upravni stroški), kakor tudi vsi stroški za prenos denarja gredo na račun države. 17. Finančni minister prizna sindikatu denarnih zavodov 1% vsega zneska posojila na račun provizije. 18. Tudi ostali denar, zavodi izven sindikata so dolžni vršiti vpisovanje posojila in pomagati državi s tem, da odobro del provizije. 19. Rok za vpisovanje posojila mora določiti finančni minister v sporazumu s sindikatom.

Gospodarske vesti.

BORZE.

— Curih, 3. junija. Devize. Berlin 8.90, Holandija 190.625, New York 572.50, London 22.24, Pariz 47.45, Milan 29.90, Praga 8.30, Varšava 0.55, Zagreb 4.25, Budimpešta 2.325, Bukarešta 9.45, Dunaj 1.30, avstrijske krone 0.99.

— d Dunaj, 3. junija. Devize. Amsterdam 20.895—20.995, Zagreb 449 do 453, Beograd 17.90—18.10, Berlin 244.50—950.50, Budimpešta 251.50 do 254.50, Bukarešta 995—1005, London 2367.50—2387.50, Milan 3185—3205, New York 608—612, Pariz 5035 do 5075, Praga 876.50—882.50, Sofija 692 do 702, Varšava 56.50—58.50, Curih 10.645—10.695. Valute. Dolari 603 do 607, bolgarski levi 687—697, nemške marke 947—953, angleški funti 2350 do 2370, francoski franki 5025—5065, holandski goldinarji 20.850—20.950, italijanske lire 3175—3195, jugoslovenski dinarji (tisočaki) 1783—1803, poljske marke 56.90—58.90, romunski lei 991 do 1001, švicarski franki 10.625 do 10.675, češkoslovaške krone 875.25 do 881.25.

— g Ljubljansk trg. Mesa vseh vrst ne primanjkuje. Trg zelenjave in sadja je dobro založen. Prve kumare kg 25 K. Solata je padla od 3 K na 1 K za glavico. Spargli 40 K kg, kolerabe 6 K kg, špinata 10 K kg, krompir, starl, 2 K 40 v kg, prvi novi krompir 16 K kg, čebula 12 K. Česen novi 16 K kg, grah v stročju 20 K kg, gobe jurčki 14 kron kg, jagode rdeče 40 K kg, črne, vipavske, 24 do 28 K kg, ena limona 2 K, 1 oranža 4 do 6 K. Moka se vzdržuje na ceni 17.50 K kg za št. 0. Celo špecijaliskemu blagu so vsled visokega kurza lire sledeče: 1 kg kave Portoriko 104 do 110 K, 1 kg kave Santos 60 do 72 K, 1 kg kave Rio 52 do 58 kron, pražena kava I. vrste 128 do 134

tom banke, trajanje vpisovanja pa mora biti najmanj mesec dni. 20. Če g. minister sprejme te pogoje, mora skleniti posebno pismo pogodbo s sindikatom. Take in pristojbine tega dogovora plača država.

ZAHTEVE JUGOSLOVENSKIH POSLANCEV V RIMSKEM PARLAMENTU.

— Curih, 3. junija. Listi prinajšo iz Beograda poročilo, da bodo jugoslovenski poslanci iz Julijske pokrajine ostali v rimskem parlamentu v opoziciji in vsled tega bodo mogli podpirati amo tako vlado, ki bi izpolnila njihove gospodarske in kulturne zahteve. Pred vsem bodo zahtevali slovenski učni jezik v šolah in avtonomijo svojih mest in občint široko upravno svobodo.

FAŠISTI IN PARLAMENT.

— Milan, 4. junija. Prvo zasedanje italijanskega parlamenta bo jako zanimivo. Socijalni demokrati nameravajo zahtevati, da vlada zgradi ob fašistov porušene domove socialističnih delavcev. Vodja komunistov Mussolini je izdal kot odgovor na to namero proglas, v katerem zahteva, da se fašisti tej nameri socialnih demokratov s silo uprejo in jih poziva, naj bodo pripravljeni, če jih pozove v pomoč fašistovskega parlamentarnega bloka, da takoj prihitijo v Rim. Namero socialnih demokratov se ne sme izvršiti, pa če fašistovska organizacija rabi skrajno silo. V »Giornale d'Italia« piše Mussolini, da hoče za dan otvoritve parlamenta zbrati v Rimu fašistovsko armado, ki naj bi štela 15 do 20.000 mož. V Zgornji Italiji je pripravljenih mnogo tisoč fašistov, ki komaj čakajo, da jih pozove v Rim.

OBSTRUKCIJA DRŽAVNIH URADNIKOV.

— Rim, 3. junija. Vlada vstraja pri svojih odklonitvi uradnih zahtev. Uradniki prihajajo v službo, so lepo tiho in držijo roke križem. Obstrukcija uradnikov se običajno posebej na pošti. Policija je izdala varnostne odredbe, ker se je bati naskoka prebivalstva na pošto urade. Srednjoškolski profesorji so vstavili poduk. Iz Milana in drugih mest poročajo, da je obstrukcija povsod popolna.

NAMERAVAN ATENTAT NA ROUNSKEGA KRALJA

— Budimpešta, 4. junija. Na romunsko kraljevsko dvojico je bil 27. maja nameravan atentat. Ko sta se vozila kralj in kraljica v Giula Feiervar, so našli na progi bombo s 3 kg ekrazita. Ker je imel dvorni vlak zakasnitev se je bomba pravočasno opazila in odstranila. O storilcih doslej še ni sledu.

VESTI O VELIKIH NEMIRIH V MOSKVI

— London, 3. junija. »Times« poroča o novem uporu proti sovjetski vladi v Moskvi. Zinovjev Ljennin in drugi boljševiški poglavarji baje na meravajo zapustiti mesto. Upor med prebivalstvom narašča. Vlada ga hoče udušiti z nasilstvi. Med rdečimi četami vlada nepokorščina. Delavci in vojštevno se bijejo po ulicah. Revnejše prebivalstvo silno strada. Bati se je popolne lakote v juniju in juliju.

kron kg, II. vrste 72 do 90 K kg, III. vrste 65 do 72 K kg, 1 kg kristalnega belega sladkorja 44 K, 1 kg sladkorja v kovkah 45 K, 1 kg riža I. vrste 24 do 26 kron, II. vrste 18 do 22 K, 1 liter namiznega olja 48 do 52 K, 1 liter jedilnega 44 do 48 K, 1 liter vinskega kisa 10 do 12 K, 1 liter navadnega 4 do 4.80 K, en kg črnega popra 48 K, 1 kg zmeltega popra 56 K, 1 kg paprike III. vrste 60 kron, 1 kg sladke paprike 104 K, 1 liter petroleja 20 K, 1 kg testenin I. vrste 23 K, 1 kg testenin II. vrste 24 K.

— g Občni zbor Odseka za lesno industrijo. Odsek za lesno industrijo Zveze industrijev v Ljubljani sklicuje svoj občni zbor za poslovno leto 1920/21 na soboto dne 11. junija t. l. ob 14. uri (ob 2. popoldne) v veliki dvorani Mestnega doma. Dnevni red obsega točke, predvidene v statutu, ter predloge za krepkejšo organizacijo lesne industrije v Sloveniji. Člani Odseka se izkazujejo z vabilom. Lesni industrijalci, ki dosedaj niso še člani Odseka ter bi se hoteli udeležiti občnega zbora, se za morejše prijaviti v pisarni Odseka v Selenburgovi ulici št. 7/II, kjer dobe provizorične izkaznice. Izkaznice se izstavljajo vsako predpolno do včetvi petek dne 10. junija t. l.

— g Razpis dobave papirja in kartona za tobačno tovarno v Nišu. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje na dan 8. junija t. l. ob 16. uri ponudbeno razpravo za dobavo kartona in papirja za potrebe tobačne tovarne v Nišu. — Dobavni razpis, pogoji in vzorci blaga se morejo vpogledati v ekonomnem odelenu uprave državnih monopolov. En izvod dobavnega razpisa, pogojev in vzorcev je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled. Zbornica pa nima na razpolaganje prepisov, da bi jih mogla interesentom izročiti.

Nov vozni red južne železnice.

Obratno ravnanje južne železnice objavlja:

S 1. junijem t. l. stopi v veljavo na vseh progah obratnega ravnanja južne železnice nov vozni red, in sicer:

A. BRZOVLAKE.

Simplon - orient - ekspresni vlak odhaja iz Trsta ob 1.15, iz Ljubljane gl. kol. ob 6.17, iz Zagreba j. k. ob 9.38, prihod v Beograd ob 22.45. V nasprotni smeri iz Beograda ob 8.15; iz Zagreba j. k. ob 21.05, iz Ljubljane gl. kol. ob 0.42, prihod v Trst ob 4.40.

Češkoslovaški brzovlak odhaja iz Prage vsak torek, četrtek in soboto ob 13.45; iz Maribora gl. k. vsako nedeljo, sredo in petek ob 14.14 in prihaja v Zagreb j. k. ob 18.01. V nasprotni smeri odhaja iz Zagreba j. k. vsak torek, četrtek in soboto ob 10.30, iz Maribora gl. kol. ob 16.05 in prihaja v Prago vsako nedeljo, sredo in petek ob 9.53. V Mariboru ima češkoslovaški brzovlak priključek na dunajski brzovlak ob istih dnevih v obeh smereh proti Ljubljani in Trstu.

Dunajski brzovlak vozi proti Zagrebu in obratno iz Zagreba proti Dunaju vsak dan. Iz Maribora vozi dunajski brzovlak proti Ljubljani, oz. Trstu vsako nedeljo, sredo in petek ter v obratni smeri iz Trsta, oziroma Ljubljane vsak torek, četrtek in soboto. — Dunajski brzovlak odhaja z Dunaja ob 7.25, iz Maribora gl. k. v smeri proti Trstu ob 13.58, iz Ljubljane gl. k. ob 17.21; prihod v Trst ob 21.55. V nasprotni smeri iz Trsta ob 6.55, iz Ljubljane gl. k. ob 11.53, iz Maribora gl. kol. ob 15.16, prihod na Dunaj ob 21.45. V smeri proti Zagrebu odhaja iz Maribora ob 14.14 in prihaja v Zagreb ob 18.01. Iz Zagreba odhaja ob 10.30 in prihaja v Maribor ob 14.27. Brzovlak Trst - Ljubljana - Beograd odhaja iz Trsta ob 9, iz Ljubljane gl. k. ob 15.56, iz Zagreba j. k. ob 19.27, prihod v Beograd ob 8.35. V nasprotni smeri iz Beograda ob 18, iz Zagreba j. k. ob 8.06, iz Ljubljane gl. k. ob 11.55, prihod v Trst ob 16.40.

OSEBNI IN MEŠANI VLAKI.

Proga Dunaj - Trst.

Osební vlak iz Ljubljane gl. k. ob 5.18, prihod v Maribor gl. k. ob 9.59. Mešani vlak iz Ljubljane gl. k. ob 6.40, iz Zidanega mosta ob 9.40, prihod v Maribor gl. k. ob 14.05.

Osební vlak iz Trsta ob 5.15, iz Ljubljane gl. k. ob 12.06, iz Maribora gl. k. ob 19, prihod na Dunaj ob 6.45. Osební vlak iz Ljubljane gl. k. ob 14.20, prihod v Zidani most ob 15.3.

Osební vlak iz Ljubljane gl. k. ob 17.35, prihod v Maribor gl. k. ob 22.17. Osební vlak iz Trsta ob 15.20, iz Ljubljane gl. k. ob 23.55, iz Maribora gl. k. ob 8, prihod na Dunaj ob 19.40.

Osební vlak iz Zidanega mosta ob 5.52, prihod v Ljubljano gl. k. ob 7.31. Osební vlak iz Maribora gl. k. ob 5.20, prihod v Ljubljano gl. k. ob 10.41. Osební vlak z Dunaja ob 21.45, iz Maribora gl. k. ob 10.15, iz Ljubljane ol. k. ob 17.50, prihod v Trst ob 23.40.

Mešani vlak iz Maribora gl. k. ob 12.49, iz Zidanega mosta ob 17.46, prihod v Ljubljano gl. k. ob 20.30. Osební vlak iz Maribora gl. k. ob 16.50, prihod v Ljubljano gl. k. ob 21.40.

Osební vlak z Dunaja ob 8.05, iz Maribora gl. k. ob 22.10, iz Ljubljane gl. k. ob 5.50, prihod v Trst ob 12.23. Osební vlak iz Ljubljane gl. k. ob 14.25, prihod na Rakovo ob 16.20.

Osební vlak z Rakova ob 5.43, prihod v Ljubljano gl. k. ob 7.22.

Proga Maribor gl. k. - Pragersko-Kotoriba.

Osební vlak iz Maribora gl. k. ob 9, iz Pragerskega ob 9.44, prihod v Kotoribo ob 12.53.

Osební vlak iz Maribora gl. k. ob 16, iz Pragerskega ob 16.49, prihod v Kotoribo ob 19.35.

Osební vlak iz Maribora gl. k. ob 20.50, iz Pragerskega ob 21.46, prihod v Čakovce ob 23.37.

Osební vlak iz Čakovca ob 4, iz Pragerskega ob 6.40, prihod v Maribor gl. k. ob 7.19.

Osební vlak iz Kotoribe ob 7, iz Pragerskega ob 10.27, prihod v Maribor gl. k. ob 11.06.

Osební vlak iz Kotoribe ob 13.20, iz Pragerskega ob 17, prihod v Maribor gl. k. ob 17.39.

Proga Zidani most - Zagreb j. k.

Osební vlak iz Zidanega mosta ob 4.13, prihod v Zagreb j. k. ob 6.46.

Osební vlak iz Zidanega mosta ob 8.29, prihod v Zagreb j. k. ob 11.13.

Osební vlak iz Zidanega mosta ob 14.20, prihod v Zagreb j. k. ob 16.45.

Osební vlak iz Zidanega mosta ob 19.50, prihod v Zagreb j. k. ob 22.25.

Osební vlak iz Zagreba j. k. ob 5.50, prihod v Zidani most ob 8.32.

Osební vlak iz Zagreba j. k. ob 9.35, prihod v Zidani most ob 12.01.

Osební vlak iz Zagreba j. k. ob 16.13, prihod v Zidani most ob 18.52.

Osební vlak iz Zagreba j. k. ob 21.56, prihod v Zidani most ob 0.30.

Proga Zagreb j. k. - Sisak.

Osební vlak iz Zagreba d. k. ob 7.30, prihod v Sisak ob 8.52.

Mešani vlak iz Zagreba d. k. ob 11.20, prihod v Sisak ob 13.

Osební vlak iz Zagreba j. k. ob 17.28, prihod v Sisak ob 18.45.

Osební vlak iz Zagreba d. k. ob 22.55, prihod v Sisak ob 0.11.

Osební vlak iz Siska ob 4.06, prihod v Zagreb d. k. ob 5.20.

Osební vlak iz Siska ob 6.14, prihod v Zagreb j. k. ob 7.30.

Mešani vlak iz Siska ob 15.30, prihod v Zagreb d. k. ob 17.08.

Osební vlak iz Siska ob 19.06, prihod v Zagreb d. k. ob 20.20.

Proga Maribor gl. k. - Prevalje.

Osební vlak iz Maribora gl. k. ob 5, prihod v Prevalje ob 7.36.

Osební vlak iz Maribora gl. k. ob 15, prihod v Prevalje ob 17.22.

Osební vlak iz Maribora gl. k. ob 19.48, prihod v Prevalje ob 22.16.

Osební vlak iz Prevalje ob 5.31, prihod v Maribor gl. k. ob 7.37.

Osební vlak iz Prevalje ob 10.04, prihod v Maribor gl. k. ob 12.25.

Osební vlak iz Prevalje ob 18.05, prihod v Maribor gl. k. ob 20.45.

Proga Ljubljana gl. k. - Vrhnika.

Mešani vlaki iz Ljubljane gl. k. ob 7.40, ob 13.18 in 19.20; prihod na Vrhniko ob 8.15, ob 13.53 in ob 19.55.

Mešani vlak iz Ljubljane gl. k. ob 22.10, prihod na Vrhniko ob 22.45. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

Mešani vlaki iz Vrhnike ob 5.49, ob 9.44 in ob 16.46; prihod v Ljubljano gl. k. ob 6.25, ob 10.30 in ob 17.22.

Mešani vlak iz Vrhnike ob 20.40, prihod v Ljubljano ob 21.15. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

Proga Slovenska Bistrica - Slovenska Bistrica mesto.

Mešani vlaki iz Slov. Bistrice ob 6.40, ob 9.15, ob 11.10, ob 14.15, ob 16.15 in ob 18.05; prihod v Slov. Bistrico mesto ob 6.55, ob 9.30, ob 11.25, ob 14.39, ob 16.30 in ob 18.20.

Mešani vlaki iz Slov. Bistrice mesto ob 5.40, ob 8.10, ob 10.30, ob 13.35, ob 15.35 in ob 17.10; prihod v Slov. Bistrico ob 5.55, ob 8.25, ob 10.45, ob 13.50, ob 15.50 in ob 17.25.

Proga Poljčane - Zreče.

Mešani vlak iz Poljčan ob 9.18 in ob 18.02; prihod v Zreče ob 10.51 in ob 19.37.

Mešani vlaki iz Zreče ob 4.52 in ob 11.40; prihod v Poljčane ob 6.22 in ob 14.35.

Proga Grobeljno - Rogatec.

Mešani vlaki iz Grobeljnega ob 8.40, ob 16 in ob 21; prihod v Rogatec ob 10.03, ob 17.23 in ob 22.15.

Mešani vlaki iz Rogatec ob 5.10, ob 13.10 in ob 18.50; prihod v Grobeljno ob 6.45, ob 14.45 in ob 20.12.

Proga Gornja Radgona - Ljutomer.

Mešani vlaki iz Gornje Radgone ob 12 in ob 18; prihod v Ljutomer ob 12.49 in ob 18.49.

Mešani vlaki iz Ljutomera ob 7 in ob 16.47; prihod v Gornjo Radgono ob 7.58 in ob 18.06.

Od 1. junija t. l. naprej bodo do preklica vozili na progi Ljubljana gl. k. - Laze kopalni vlaki. Za kopalne vlake se bodo izdajale povratne vozne karte po znižani ceni. Znižane vozne karte veljajo samo za vožnjo pri vlakih, ki odhaja iz Ljubljane gl. k. ob 14.20 in pri povratku iz Laz pri vlakih, ki odhaja iz Laz ob 18.30 in ob 19.54. V slučaju slabega vremena se kopalne karte ne bodo izdajale, o čemer bo postala Ljubljana gl. k. vsakokrat obvestila občinstvo do 12. s posebnim razglasom pri osebnih blaginjah. Kopalna karta za I. razred stane din. 4.50, za II. razred din. 3 in za III. razred din. 1.50 za osebo tja in nazaj.

Stenski vozni redi se lahko naroče v vseh postajah južne železnice.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

Turistika in sport.

— Na Golico! Prijatelje planin opozarjamo, da ste obdve koč na Golici, tako spodnja »Jesenška« 1582 m, kot zgornja »Kadilnikova« na vrhu Golice 1835 m, posebej dobro oskrbovani in je možno v obeh prenočevati. — Govorice torej: češ, da Kadilnikova koč na vrhu še ni založena z vsem potrebnim, so povsem neosnovane. Ob tej priliki opozarjamo tudi, da je flora ključavnic (narcise) dospela že do vrha in naj se požuri, kdor ni imel še prilike občudovati te prirodne znamenitosti!

Ljubljanska porota.

— Dva mlada Amerikanca. Pred ljubljanske porotnike sta včeraj 3. t. m. dopolne stopila dva mlada, simpatična dečka, rodoma Amerikanca. V velikem mestu Chikagu sta bila rojena. Doma sta sedaj na Bledu. Prilika ju je zmotila, da sta postala brata — Gabriel in Stanko J. — tatova. Po smrti gozdarja Kende v Zagorici sta začetkom februarja lanskega leta oskrbovala v hlevu konja. Tam je bilo shranjenih mnogo velikih zabojev različnega polšitva, obleke, perila in kuhinjske opreme. Vse to je bila last zakoncev Geisler, ki sta se bila takoj po polomu preselila na Češkoslovaško. Zaboji s kamenji. Gozdarjeva vdova Marija Kenda je lanskega avgusta vse te zaboje za Geislerjeve poslala v Ljubljano, kjer so pri pregledovanju na carinarnici s presenečenjem opazili, da je v nekaterih zabojih — kamenje. Zadevni predmeti so

bili ukradeni. Pozneje so dognali, da sta vse te predmete odnesla na dom svojih staršev mlada Amerikanca.

Pred porotniki sta mladeniča dejanje odkrito priznala, samo sta omenila, da sta bila prepričana, da je to last kakega nemškega oficirja. Porotno sodišče je obsodilo dečka Gabriela na eno leto težke ječe, oprostil pa je takrat še na 14 let starega Stankota, ker so porotniki pri njem soglasno zanikali krivdo tatvine.

— Motor demobilizacijske komisije. Porota je na to razpravljala o tatvini dinamotorja, ki je bil Gospodarski komisiji za stvarno demobilizacijo ukraden iz barake na Ukanci v Bohinjski dolini. Motor je bil vreden 20.000 kron. Ta motor so na vozu odpeljali fantje Pavle Ambrožič, Ludvik Bere, Jože Bere ml., Matevž Čop in France Iskra. Motor so odpeljali na dom Berčev. Posestnik Jože Bere stariši je dal voz in konje na razpolago za to tatvino. Tesar Simon Ambrožič pa je mešetaril po Ljubljani za prodajo motorja. Prvi obtoženi so se zagovarjali s tem, da so dinamotorji odpeljali v dobri veri, da je to zapuščen stvar brez lastnika. Izključili so pa vsako soudeležbo in vednost od strani zadnjih dveh obtožencev.

Obtožencev Jože Berest in Šimen Ambrožič sta v svojem zagovoru pripomnila, da je v bohinjski dolini ležalo zelo dolgo časa vse polno nakopičenega vojnega materiala, zani se ni nihče brigal, nekaj tega materiala so ljudje raznesli, nekaj pa se ga je popolnoma pokvarilo. Tako je dražocen material propadel. Šimen Ambrožič je še drastično pristavil: »Jaz sem s svojimi tremi sinovi napravil skupno 21 let voine. Izgubil sem levo nogo. Sem invalid. Če bi pri prodaji tega stroja kaj zaslužil, bi to še ne bila nagrada za izgubljeni nogo.«

Porotniki so soglasno zanikali vseh sedem vrašanih glede krivde tatvine, naka so bili vsi obtoženci oproščeni. — Z radostjo so zapustili porotno dvorano.

Izpred sodišča.

— Dr. Pegan pred sodiščem. Vzklicni senat ljubljanskega deželnega sodišča je včeraj dne 3. t. m. obravnaval vzklic Pegana proti sodbi okrajnega sodišča, ki je oprostil ob obtožbo zaradi žaljenja časti ljubljanskega trgovca g. Frana Renica, kateri je svoječasno pred kavarno »Evropo« zabrusil Peganu v obraz »moralna propalca«. Dr. Pegan je prijavil vzklic, a tega ni izvedel. Tekom razprave, ki je bila meserna zelo živahna, je zagovornik dr. Oblak predložil ob

Prodajam majhno enonadstropno hišo.
Poizve se v Rožni dolini, gostilna pri Čehu. 3851

Spalnica,
dobro ohranjena, se ceno proda. Ogle-
dati od 10. naprej. Prešernova ulica
št. 50, II. nadst. levo. 3845

3 konji za vsako delo
in lepa jahalna kobilica **naprodaj** po
ugodni ceni. Ogleda se: Košenina, Kolo-
dvorska ulica 6. 3847

Kupimo dobro ohranjen vozček
na štiri kolesa. Ponudbe trditi Josip
Kunc & komp., tovarna pletenja in tkanin,
Ljubljana, Poljanski nasip 40, (cukrarna).
3849

Mesečno sobo
išče mlad gospod, po možnosti meblo-
vano, če mogoče s prostimi ali separa-
tnim vodom. Za takoj ali za prvi julij.
Cenji, ponudbe naj se pošljejo na upr.
Slovenskega Naroda pod „Mesetna soba“
št. 555/3892. 3832

Kupi se majhna stanovanjska hiša z vrtom v Ljubljani ali perifer-
ni mestu. — Ponudbe z navedbo cene
pod „periferija 3840“ na upravnishvo
Slovenskega Naroda. 3840

Čevljarstvi stroj
Gladka šteparica najfinjšega sistema
nemške tovarne. Popolnoma nova sedaj
došla iz tovarne. Proda se za 1000 K
pod dnevno ceno pri F. Hammerger,
Belo pri Ljubljani, (zraven pošte v
Mostah). 3838

Kontoristinja
zmožna perfektno slovenske in nemške
stenografije in strojepljisa se takoj
sprejme v trgovsko pisarno. Ponudbe
na poštini predal 44 Celje. 3811

Kupujem
po najvišjih cenah hlode, rezan
in tesan jelov kakor trd les ter
vsakovrstna drva za kurivo. —
VIKTOR GLASER, lesna trgovina,
Ruše pri Mariboru. 230

Zovarna strojilnih snovi
Kurka & Wildi,
v Polzeli pri Celju kupi vsako množino
kostanjevega lesa po najviš-
ji ceni

Oferiramo
naše prvovrstne rožene gume v vsaki
velikosti in po vsakem vzorcu s ceno-
brez konkurence.

**I. jugoslov. tovarna za gume in ko-
vinske predmete d. z. o. z. Slov. Bistrica.**
Zahtevajte ceniko! Prodaja na veliko!

Oprav. št. E 588/21—2 3835

Dražbeni oklic.
Vsi sklepi z dne 19. maja 1921
oprav. št. E 588/21—2 se prodajo dne
8. junija 1921 dopoldne ob 9. uri
oziroma ob pol 12. uri v Ljubljani,
Dunajska c. 47 oz. Vegova ul. 8
na javni dražbi:

a) 6 vagonov starih rabljenih zabo-
lov iz mehkega lesa porabni večnoma
za drva, partija starih sodov iz mehkega
in trdega lesa deloma rabljivi

b) avto rdeče pobarvan št. SI 477 s
1633 PH

Reči se smejo ogledati dne 8. junija 1921
v času med 1/9—9 uro dopoldne na
Dunajski cesti oz. Vegovi ulici.

Kr. okrajna sodnica v Ljubljani,
dne 19. maja 1921.

En gros! En detail!
Velika izbira moških in deških oblačil
Modne obleke od 200 D naprej
Modne hlače od 70 D naprej
Dekavne hlače od 35 D naprej
Naročila z dežele po povzetju
Sigmund Seemann, Kleiderhaus,
Wien IV., Favoritenplatz 6. 2 mi-
nuti od južne železnice. 3763

Prodasta se ceno
2 miniaturna fotoaparat Ernmann in
Voigtlander 4,5x6, f: 6,8, f: 6,3. —
Vpraša se pri hišni, Kozlerjev grad, Šiška

Klavirje
uglašuje in popravlja
solidno in točno
ter gre tudi na
deželo.
Felix Povše, Ljubljana, Tržaška c. 45.

Amerikanci
in vsi oni, ki želijo svoj denar plodo-
no naložiti pozor! — Na prodaj je
90 oralo smrekovega gozda, krasna
rast, tridesetletni strokovnjaški nasad.
Izvoz ugoden, železnica in obilje.
Zglasila pod šifro „Slučajni priložnosti“
nakup gozda/3728* na upravn. Sl. Nar.

Pianino,
fotografiral aparat in več belih
oblačil za oficirje radi preselitve ce-
no naprodaj. — Vpraša se v Hilsnerjevi
ulici 5, I. nadst. levo, Binder. 3859

Proda se tako
pritlična hiša z vrtom na Poljanskem
predmestju. Eno stanovanje v njej,
obstoječe iz sobe in kuhinje se lahko
tekotom dveh mesecev zasede. Nadalje
je na prodaj trinatredstropna hiša v
sredini mesta in lepa stavbna na-
sproti justične palače. Tudi je na raz-
polago jako ugoden prostor za napravo
začasne hišice za pisarno, odvetniško,
notarsko itd. v neposredni bližini justične
palače na zelo prometnem kraju. — Po-
izve se pri inž. Rudolf Treo, Gospo-
svetska cesta 12/II. od 12 do pol 2.

Tovarna smodnika
v Kamniku pri Ljubljani
izdeluje za rudnike, kamnolome i. t. d.
ter lovce:

- 1) varnostne eksplozive, Kamnikiti
I v jakosti dinamita,
II v jakosti dinamona,
III v jakosti wetterdinamona.
- 2) minski smodnik
vrste B goli in prešan v cilindre (na
zahtevo tudi vrste A), rudarski
lagumski goli in prešan v cilindre.
- 3) nžigalne vrvice (Zündschnüre) in
4) vse vrste lovskega smodnika.

Navedeni eksplozivni predmeti se
dobe pri najbližjih ubojnih skladiščih.

Upravitelj
za večja veleposestva kot samo-
stojen vodja se takoj sprejme.
Potrebna je višja izobrazba. —
Ponudbe sprejema upravnishvo
„Slov. Naroda“ pod „Upravitelj“.

Uradno dovoljena, že 20 let ob-
stoječa najstarejša ljubljanska
posredovalnica boljših služb

G. Flux
Gospodsk. ulica 4, I. nadstropje levo.
Išče se nujno: gospodična k otrokom-
če mogoče z znanjem klavirja in več
jezikov; pomoč gospodinji; inteligentna
dama; perfektni sluga v fino hišo na
Štajersko; kočijaž za vožnjo piva; več
kuharic; več deklet za vse; 2 sobarici.
Priporočajo se: 3 plačilne natakariče,
lepa izpričevala, zelo dobre računarice.
Priporočila in išče osobe vsake vrste za
za privatno, hotele in trdke. Reflek-
tura se samo na dobra spricevala ali
na pridne začelnice.
Pri zunanjih naročilih znanaka za odgovor.

Proda se hiša z gostilno
skladiščem in hlevom. Kolodvorska
ul. št. 7. 3830

Zepni fotografski aparat
s Zeiss Tessar 1 : 6,3 za film in plošče
8 1/2 x 11 1/2 in pritlikami se prodaj.
Naslov pove upravnishvo Slovenskega
Naroda. 3824

Dvonadstropna hiša
v sredini mesta z 2 trgovskimi lokali
in prostor za gostilno se prodaj.
Naslov pove upravnishvo Slovenskega
Naroda. 3831

Proda se več molznih koz.
Zg. Šiška, Gelovška c. 99.

**Več dobro izurjenih pomoč-
nikov** sprejme Rudolf Geyer,
ključavničar v Ljubljani, Ce-
sta na Gorenjsko železnico 10. 3828

Prodajam 3 lepe mlade pse,
dobre čuvaje 3 mesece stare, Hotel
Tratnik, Ljubljana. 3836

Prodajo se citre, koncertne,
(Kaltenbacher) izigrane, najboljše vrste, v do-
brem stanu. Bernardi, Cesta na Gorenj-
sko železnico št. 7/L. 3841

Na dobro hrano se sprejme
več gospodičen. Gospodsk. ul.
št. 9/L. 3837

Provizijske potnike
za prodajo „JADRAN“ terpentinske
kreme izven Ljubljane, sprejme „Jadrani“
tov. kem. izdelkov. Ivan Lepajna,
Ljubljana-Mošče. 3843

Biserica z notami se prodaj.
Naslov pove upravnishvo Slovenskega
Naroda. 3837

Breža krava, prav dobra, 12 kom-
pletnih novih oken iz trdnega lesa se
prodaj v Ljubljani.
Ponudbe pod „Prilika 295/3844“ na
uprav. Slov. Naroda. 3844

Iščem
zobotehniko - asistenta
prvovrstno moč, kateri je popolnoma
zmožen operativnega dela z zlatom in
kavčukom, plača po dogovoru. Minko
Kadrnka, dentista, Tuzla, Ju-
goslavlja. 3679

Ekonom
srednjih let z gotovino 100.000 K želi
znanstva z gospodično ali vdovo v
starosti od 30 do 40 let, katera pose-
duje svoj lastni dom. Samo resne po-
nudbe s sliko pod „Poletje/3722“ na
uprav. Slov. Naroda. Tajnost strogo
zajamčena. 3722

Proda se takoj za vsako trgovino
in obiri primerna
hiša
ob dveh najbolj prometnih cestah v
sredini Ljubljane. Pismena vprašanja
in ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod
„Velepromet 362/3715“. 3715

Iščem
izdelovalce zobotrehcev
Ponudbe z vzorci na naslov PROKOP
KROUPA, Praha, Král. Vinohrady, Jung-
mannova tř. 31. Československá.
2977

Javna dražba
različnega pohištva: kompletni
salon, omare, kuhinjska oprava
itd. se bo vršila dne 8. junija ob
9. na Dunajski cesti št. 11.

Proda se
večja množina vrtnih zapirajočih stolov
in zapirajočih miz po najnižji ceni delo
solidno in trpežno. Ogleda se jih lahko
v Hrenovi ul. 8, Ljubljana, Luka
Ahačič, spletno mizarstvo. 3780

Dr. Viktor Breskvar
ordinira zopet.
Hilsnerjeva ulica 7. (Gradišče) od
10.—12. in 2.—3.

**Dobro ohranjen otroški vozček na-
prodaj.** Hilsnerjeva ul. 3. I. 3791

Gospodična želi konverzacije
v arbohrvaščini, najraje s kako
gospodično. Plača po dogovoru. Ponu-
dbe pod „Konverzacija 3799“ na upravo
Slov. Naroda. 3799

**Kupijo se vodovodne in pli-
novne cevi** 1/2 dolge in tudi odpadki,
ter različno uporabljivo
staro železo. F. Batfel, Ljubljana,
Stari trg 28. 3800

Elektromotorje, žarnice
elektrovodni material,
dobavlja točno po najpogostejših po-
gojih Ing. Garfein & Co., Ges. m.
b. H. WIEN III., Hörnwegasse 1.
Brzjavlj: „Ingartein, Wien“. Prekupcem
popust. Zahtevajte seznam zeloge.
3665

Prodasta se
2 motorja na bencin, 4—5 konjskih sil,
ležeča za vzidanje ali vbetoniranje za
kmetstvo porabo zelo praktična, za mla-
čev, rezanje slame in druge pogone,
eden ima cirkularno žago. Prodasta se
po jako nizki ceni. Ogledati: Gradišče
št. 90, Staraša. 3829

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg št. 15.
priporoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Urarska in draguljarska obrt,
velika, se prodaj takoj radi preseljenja.
Lav. Stopinski, Počega, Sla-
vonija. 3767

Petrolej I^a
rafi. svetli, prodaje dokle zaliha
traje uz ceno od K 19.— po
neito kg vključivo drvene bačve
trg. tvrtika A. Wilczeka naslji.
u Varaždinu. 3788

Čreslo (lubje)
mlado smrekovo, lomljeno, suho,
kupi v veletrgovina drvom i
ugljenom M. Herlinger, Kar-
lovac, Hrvatska. 3785

Apno prve vrste
približno 25 vagonov se odda
pričetkom julija. Cene po dogo-
voru. Ponudbe pod „Apno“ poste
restande Novo mesto. 3784

Narodna
knjigarna
v Ljubljani
Prešernova ulica št. 7.
priporoča

kancelijski, konceptni, pisem-
ski, ovitni inbarvani papir,
Kasete s pisemskim papirjem.

Zrgovske knjige
v vseh velikostih, črtane z eno ali
z dvema kolonama, vezane v papir,
platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih
cenah.

Zaloga šolskih zvezkov.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izbor
vseh pisarniških potrebščin,
svinčnikov, peres, peročnikov,
radirk, kamenčkov, tablic,
črtala itd.
Barve za šole in umetnike.
Razglednice
pokrajinske, umetniške in narodne
i. t. d.
Slike za slike in dopisnice,
Poezijske knjige.

Moško kolo,
skoro novo, in puli za stanje **napro-
daj.** Hilsnerjeva ulica 14, I. nadst.
Ogleda se lahko vsak dan od 1/6.—7.
zvečer. 3544

Hišna
pridna in poštena, se sprejme v mestu
blizu Ljubljane. Naslov pove uprav.
Slov. Naroda. 3778

Več dobro ohranjene obleke za
manjšega gospoda ali dijake se poce-
ni ali prodaj. Dvorni
trg št. 1. II. nadst. levo od 2 do 4 ure.

Vrtnar,
več vseh del svoje stroke išče službe
ali vzame vrt v najem. Dopisi na na-
slov „Vrtnar“ glavna pošta restanta
Ljubljana. 3771

Iščem pošteno marljivo deklico
ali vdovo v službo. Početna plača
200 kron, obiska izvrstna, nastop ta-
koj. Pavla Scudlo, supruga liječnika
Grubišino polje (Hrvatska). 3782

Gospodična išče službe
v kako pisarno kot praktikantinja. Vešča
je nemškega, slovenskega in hrvaškega
jezika kakor tudi strojepljisa. Ponudbe
pod „Praktikantinja 3855“ na upravo
Slov. Naroda. 3855

Konji z opremo
se prodajo. Vpraša se v Narodni
kavarni. 3852

Več stare obleke
in čevljev je na prodaj. Bletvetsova
c. 16. v pritličju desno. 3862

Moško kolo
ter umivalna miza vse v dobrem stanju
se ceno prodaj. Novi Vodmat 78 I.
desno. 3864

Usnat
potni kovčeg,
dobro ohranjen se prodaj. Sv. Petra
cesta 36, pritličje. 3850

**Službo blagajničarke ali kon-
toristinje išče** gospodična trgovsko
izobrazbena zmožna
slovenskega, nemškega in italijanskega
jezika. Ponudbe pod „Blagajničarka
3868“ na upravo Slov. Naroda. 3868

Zamenja se stanovanje
v Mariboru z enakim v Ljubljani.
Kje se poizve na St. Petra nasipu
57/2. od 11 — 12 dop. 3870

Dvonadstropna hiša,
zidana leta 1911 s 6 stanovanji, pritli-
klinami, vrtom, vodovodom in električno
razsvetljavo v Spodnji Šiški se zamenja
za enodružniško vilo ali hišo v Ljub-
ljani. Ponudbe pod „Zamenjava 3869“
na upravo Slov. Naroda 3869

Moderna oprava za jedilno
sobo z medenimi okovi, skoraj
nova se prodaj. Več se izve iz
prijaznosti na Dunajski cesti 17, III.
nadst., vrata 98. 8871

Potrebujem več delavcev
za strojenje kož.
Kdor hoče, naj piše v Sarajevo in naj
se prijavi pri gosp. Menahem Albarac.
Lugovinska ul. br. 6, Sarajevo. 3866

Trgovina z vinom
v središču Maribora, boljše mesto z
večjo množino ovinitih sodov, lepa
klet, zraven veliko skladišče, opremljena
pisarna, povsod električna luč, vodovod,
posebno ceneni ugodni zakupni pogoj.
Napredaj za samo 70.000 dinarjev. Do-
pisi pod „Vinarski trgovec 1921“
Maribor, glavna pošta, restanta. 3865

Velik požar!
FRAN SAMSA, Zagreb, Gunduliće-
va ulica št. 23.
ima v zalogi: konopljene in gumirane ročne cevi, črpalne cevi, vojke, mlaznice,
vedra, za sarže in moštvo sekirice in pasove, naramnice in žnove itd. Samo
ob hitri naročbi postrežba mogoča. Brizgalnice, moderne, po cenah avstrijske
valute, najceneje vrolo za sedaj. Tudi brez carine! 3641

Otvoritveno naznanilo!
Naznanjam p. n. občinstvu, da otvorim svojo
„Promenadno kavarno“ v Tomšičevi ulici pod Piramidom,
katero sem popolnoma renoviral in najmoderneje opremil, dne 5. junija 1921.
Moja kavarna je prva in najstarejša slovenska kavarna v Mariboru in
okolici. Kavarno bom odsej sam vodil. Priporočam se vsem p. n. doseganjim
gostom in prošim vse druge za množičen obisk. Potrudil se bom vsem
zahtevam ustreči z najkvalitetnejšo postrežbo in največjo izbiri krepič. V zalogi
bom imel vedno sveže pivo in vino prvih znamk. Cene bodo zmernne. Na razpo-
lago bodo vsi slov. časopisi in listi. Opozarjam končno na prekrasen vrt.
Z odličnim spoštovanjem
3867

Zaradi opustitve gradnje se prodaj gradbeni material:
8 vagonov tračnic in tira, izogibališč, okretalnic,
cevi iz litega železa, krampov, lopat, orodja in
nakoval, poljskih kovačnic, spojk za odre, 5 ton
fasonskega železa, kavelete in pisarniška oprava.
Leži v bližini Ljubljane, se prodaj.
Ponudbe pod „Bauinventar 4970“ na Annoncen-Expedition
M. Dukes Nachf. A. G., Wien I., Wollzeile 16.

Stavbene parcele
pripravne za tovarniško podjetje, tik
državne železnice v Ljubljani, so na
prodaj. Vpraša se na poštini predal 3,
Ljubljana. 3746

**Po umrlom možu zdravniku pro-
dam vse**
medicinske aparate
in vse orodje ter vsa zdravila domače
lekarnar. Moj naslov se izve v uprav.
Slov. Naroda. 3777

Vzgojiteljica,
vešča slovensčine, nemščine (event. tudi
drugih jezikov), klavirja se sprejme k
dvema otrokoma od 7 do 10 let pod
ugodnimi pogoji takoj. Prednost imajo
tiste, ki se razumejo nekoliko na ročna
dela, sivanje in gospodinjstvo. Naslov
pove uprava Slov. Naroda. 3762

Trstje za stroje izdeluje in prodaja
na debelo in drobno m² po K 4.— pri
večjih naročilih znaten popust. Steiner
Anton, Ljubljana, Jeranova ul. 13, Traovo,
26

Prodajalka,
zmožna samostojno voditi trgovino, se
sprejme. Ponudbe na Makso Kopitar,
trgovsko, Cerkljova pri Raketu.
Istotam se sprejme učencec. 3802

Kostanjev les
vsako množino kupi
„DRAVA“
lesna industrijska delniška družba
Maribor, Aleksandrova ces. 37.

ERJAVEC & TURK
trgovina z železnino
„pri Zlati lopati“ 114
(prej Hammerschmidt)

Ljubljane, Valvazorjev trg 7
nasproti križevniški cerkve.
Zaloga cements.

BAKULA (Holzstabe-
webe) **TRSTJE**
za stroje in stene izdelujem z najmo-
dernejšimi stroji ter dobavljam takoj v
vsaki množini najceneje
Jos. R. Puh,
Ljubljana, Gradaška ul. 22. Telefon 513.

G. F. Jurasek
uglaševalec glasovirjev
v Ljubljani
Volkova 12.

Izvršujem uglaševanja ter popravila gla-
sovirjev in harmonijev specialno strokov-
no, točno in ceno.

Nogavice
z znamko „ključ“ in brez nje
pri Tvornici čarapa, Sarajevo
Samo na veliko! Cenik zastoj.
Par nogavic znamke „ključ“ tra-
ja kakor 4 pare drugih.

Velika zaloga in cenó:
dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji
i. t. d. F. Batfel, Ljubljana, Stari
trg št. 28. Sprejemajo se dvokolesa,
otroški vozički, šivalni in razni stroji v
popravo. Mehanična delavnica,
Karlovška c. 4. 3173

Največja zaloga
klavirjev in pianinov v Ljub-
ljani. Trdka J. Dolenc, Ljub-
ljana, Hilsnerjeva ul. 5, pri-
poroča v nakup najboljše in-
strumente prvovrstnih tovarov
po solidnih in zmernih cenah.

! Važno za grosiste !

Dovoljujemo si opozarjati gg. grosiste na to, da imamo v Trstu veliko zalogo tkanin in prej na debelo.

Zaloga nam je vedno bogato asortirana za vse predmete, zlasti za volnate in poivolnate moške blagove.

Sedaj imamo v zalogi veliko partije grebeninastih (kamgarnastih) blagov za jesen in zimo ki jih nudimo lahko po brezkonkurenčnih cenah.

Interesente prosimo za cenj. obisk

ZOROVINI & MICOEVICH,
Trst (Trieste) Via Torre Bianca 29.

Jetika!

Specialist za pljučne bolezni
Dr. Pečnik zdravi in ozdravi
pogosto jetiko. 20 let skušnje
iz zdravilišča in iz prakse. Tuber-
kulindiagnoza, fizikalno zdra-
vilnično zdravljenje. **Tačas za-
časno št. Juri ob juž. žel.**
pri Celju. 3275

Edina tovarniška zaloga
šiv. strojev za rodbin-
sko in obrtno rabo, v
vseh opremljenih, mater-
jal predvojni. Dalje
igle, olje, posamezni
deli za vse sisteme
na veliko in malo.

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Večletno jamstvo. — Ugodni plačilni po-
goji. — Popravila se sprejemajo. —

Na veliko in malo po-
trebščine za šivilje, kro-
jače, čevljarje in sed-
larje, sukanec, čevljar-
ska preja, toaletne po-
trebščine, modno bla-
go, pletenine i. t. d.

Velika zaloga klobukov in slam-
nikov se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Stobi pošta Domžale
Prevzemajo se tudi stari klobuki
in slamniki v popravilo pri Ko-
vačevič i Tršan v Ljubljani, Pre-
šernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo in soboto.

Tovarna JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip št. 4

Podružnice: **MARIBOR** Gosposka ul. 38. **NOVO MESTO** Glavni trg **KOČEVJE** št. 39.

Barva vsakovrstno blago.
Kemično čisti obleke.
Svetilolika ovratnike, za-
pestnice in srajce.

CUNARD LINE

Veliki poštni parobrod
„CALABRIA“

odplove iz Trsta v New-York.
Odhod iz Ljubljane dne 6, 7, in 8.
junija. Potniki se imajo prijaviti
v pisarni v Ljubljani Kolodvor-
ska ul. 26 najkasneje do 8. ju-
nija t. l.

Naznanilo.

Br. sokolskim društvom naznanjam, da imam v zalogi vse sokolske po-
trebščine po predpisih Jug. Sokol. Saveza za člane, članice in ves naraštaj:
kroje, telovadne obleke, čevlje itd. Cenik na zahtevo zastoj. Prosim
pa br. društva pri vseh naročilih poslati denar naprej.

P. Capuder, Vidovdanska cesta 2
(prej Radeckega cesta).

Svetlobno pavzne papirje (Blaupaus, Weisspau, u. Braun-
pau)

Pavzne papirje (Pauspapiere)

Risalne papirje

Pisarniške predmete

dobavlja najbolje in najceneje

Franz Hierhammer

Wien, XVII Rötzergr. 8. Brzojavi: Hierhammer Wien Hernals.

Čehoslovaški izdelek

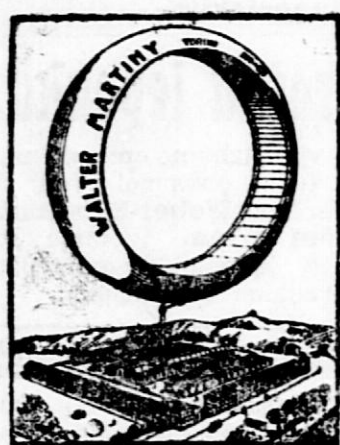
Paramon

gumijevi podpetniki

Zajamčeno mirovna kakovost! Ne-
dosežna stanovitnost!

== Tvornica: Bratislava-Petržalka. ==

Prodajna pisarna: Paramon-Gumiindustrie Wien VII., Neubaugasse 7.

Centrala:
Ljubljana, Rimska c. 2.

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gu-
mijevi predmeti vseh vrst na
drobno in debelo. — Glavno
zastopstvo polnih gumijevih
obročev za tovorne automobile
tovarne Walter Martin. Auto-
garaže in avtomobilnice s stis-
kalnicami za montažo gumije-
vih obročev pod nadzorom ing.
v centrali, Rimska cesta št. 2.
Prevozne podjetje za prevoz
blaga celih vagonov na vse
kraje, za kar je na razpolago
10 tovornih avtomobilov.

Podružnice:

LJUBLJANA, MARIBOR, BEOGRAD,
Dunajska c. 23. Jurčičeva ul. 9. Knez Mihajlova
tel. št. 470. tel. št. 133. ulica št. 3.

Cenjeni stavbeniki!

Nudim večje količine betonskega gramoza, enkrat in dvakrat
sejanega peska. Sem tudi pripravljen ga pošiljati po železnici. —
Cena in dovoz po dogovoru.

Ivan Stor, posestnik, Vodmat 16, Moste pri Ljubljani.

Modni salon Stuchly - Maške

Ljubljana
Zidovska ulica št. 3.
Dvorski trg št. 1.

Priporoča

največjo izheto
spomladanskih
klobukov čeplo
in slamniki.

Popravila se
točno izvršujejo.
Začni klobuki v
zalogi.

„BALKAN“

delniška družba za mednarodne Transporte

Ekspozitura RAKEK

Ocarjenje večjih in malih osobito živinskih in
mesnih transportov. Reekspedicije vsakovrstne.

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani.

Podružnice: **Djarkovo, Maribor, Sombor, Split.** Ekspozitura: **Bled.**

VABILO

na

subskripcijo delnic tretje emisije.

Vsled sklepa občnega zbora, da se zviša delniška glavnica

od 8.000.000 na 24.000.000 kron z izdajo novih delnic v nominalni vrednosti 16.000.000 kron

se daje na javno subskripcijo:

40.000 (štirideset tisoč) delnic po 400 K nominalne vrednosti

pod nastopnimi pogoji:

- 1.) Dosedanji delničarji imajo predpravo, da prevzamejo vse delnice tretje emisije in zato se jim nudita za eno delnico prve ali druge emisije dve delnici tretje emisije po kurzu 520.— tel. quel.
- 2.) Ev. neoptirane delnice bo razdelil upravni svet med one podpisovalce, ki nimajo pravice opcije.
- 3.) Subskripcijska mesta so:
Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani, Dunajska besta 38.
Podružnica Zadružne gospodarske banke v Djarkovem, Mariboru, Somboru in Splitu ter ekspozituri na Bledu.
Sveopća zanatlijska banka d. d. v Zagrebu in njena podružnica v Karlovcu.
- 4.) Subskripcija traja od 1. junija do inkl. 30. junija t. l.
- 5.) Subskribent mora izkupilo za podpisane delnice pri prijavi polno v gotovini vplačati, sicer njegova prijava ne bi prihajala v ozir.
- 6.) Dosedanji delničarji, ki hočejo uveljaviti svojo opcijsko pravico, morajo predložiti pri prijavi ali originalne delnice ali začasna potrdila o dodelitvi delnic 1. oziroma 2. emisije.
- 7.) Dodelitev delnic po končani subskripciji si popolnoma pridržuje upravni svet.
- 8.) Nove delnice so deležne dividende od 1. julija 1921 in opremljene s kuponom za pol leta od 1. julija do 31. decembra 1921.
- 9.) Vsakemu subskribentu bo izdala Zadružna gospodarska banka potrdilo o številu subskribiranih delnic in o celokupnem vplačanem znesku. Po do-
delitvi delnic se izroči subskribentom proti vrnitvi potrdil originalne delnice ali začasna potrdila o številu dodeljenih delnic. Začasna potrdila se kasneje zamenjajo
za originalne delnice.
- 10.) Subskribentom, katerim se niso mogle dodeliti delnice ali ne v subskribirani višini, se vrne tozadevni znesek oz. prebitek 15. julija 1921.
- 11.) Kolikor znaša izkupilo za novo izdane delnice več kakor njihova nominalna vrednost, pripade v smislu § 7 pravil po odbitku emisijskih stroškov
rezervnemu zakladu.

V LJUBLJANI, meseca maja 1921.

Upravni svet Zadružne gospodarske banke d. d. v Ljubljani.